

Kadrioru Saksa Gümnaasium

Õppekava ülesehitus	2
Õppekava üldosa.....	2
1. KOOLI ERIPÄRA.....	2
2. KOOLI VÄÄRTUSED.....	4
3. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID.....	5
4. AINEVALDKONNASISESED JA -ÜLESED LÕIMINGUVÕIMALUSED.....	5
5. ÜLDPÄDEVUSED JA NENDE KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED.....	5
6. ÕPPEKAVA LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED.....	8
7. ÕPPEKESKKOND.....	9
8. ÕPPEKAVAGA SEOTUD ÜRITUSED.....	10
9. ÕPPEKORRALDUS.....	12
Tunnijaotusplaanid põhikoolis.....	12
Õppekorraldus gümnaasiumis.....	14
Õppesuunad gümnaasiumis.....	18
Valikained.....	19
Võõrkeelte valik.....	19
Erinevate õppekeelte kasutamine.....	19
Riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused.....	20
10. LOOVTÖÖ JA ÕPILASUURIMUS VÕI PRAKTILINE TÖÖ.....	20
III kooliastme loovtöö.....	20
Õpilasuurimus ja praktilise töö gümnaasiumis.....	22
11. HINDAMISE KORRALDUS.....	23
Hindamine põhikoolis.....	23
Hindamine gümnaasiumis.....	27
12. ÕPILASE ARENGU TOETAMINE.....	31
13. KARJÄÄRIÕPE, KARJÄÄRIINFO JA KARJÄÄRINÕUSTAMISE KORRALDUS.....	34
14. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED.....	38
15. KOOLI ÕPPEKAVA MUUTMINE.....	39

Õppekava üldalused ja ülesehitus

Kadrioru Saksa Gümnaasiumi (edaspidi „Kooli“) õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ (edaspidi PGS) § 17 lõike 2, Vabariigi Valitsuse 06. jaanuari 2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ (edaspidi PRÕK) § 24 lõike 4, Vabariigi Valitsuse 06. jaanuari 2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ (edaspidi GRÕK) § 19 lõike 4, direktori 02.09.2024.a. käskkirja nr 2-1/84 alusel. Arvamus esitatud hoolekogu protokollis nr 98/72 29.08.24, õppenõukogu protokollis nr 600/7 29.08.24 ja õpilasesinduse protokollis.

Kadrioru Saksa Gümnaasiumi õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest, mis omakorda koosnevad valdkonna üldalustest ja ainekavadest. Kooli õppekava on tervik, mis koosneb põhikooli ja gümnaasiumi õppekavast.

Õppekava üldosa

1. KOOLI ERIPÄRA

Kadrioru Saksa Gümnaasium on kõige pikaajalisema saksa keele süvaõppega munitsipaalkool Eestis.

1962. aastal pani Eestis saksa keele süvaõppele oma moodsate õppemetoditega aluse Emerendiana Silling (1928–2010). Saksa keele õpetamise traditsioon püsib KSG-s siiani.

Saksa keele süvaõppega klassid alustavad saksa keele õppimist kahe nädalatunniga esimeses klassis. Järgnevates klassides õpivad juba kõik õpilased saksa keelt ja nädalatundide arv suureneb järjest. Saksa keele kui võõrkeele keskmine nädalatundide arv on kogu kooli ulatuses 4 akadeemilist tundi, millele lisanduvad saksa keeles õpetatavad ained. Rakendatud CLIL, eesti keeles “lõimitud aine- ja keeleõpe”, tähendab seda, et osa aineid – väitlus, noorsookirjandus, giidindus, tõlkeõpetus, saksa keel töökohal ja majandusõpe – omandatakse saksa keeles.

2014. aastast on gümnaasiumis majandusõpe saksa keeles: koostöö Alam-Saksimaa Syke Kutsehariduskeskusega pakub õpetajatele häid kogemuste vahetamist ja õpilastele häid praktikavõimalusi. Igal aastal saavad majandusõppe parimad lõpetajad BBS Syke Euroopa kooli tunnistuse.

KSG lõpetajad saavad lisaks lõpu- ja riigieksamitunnistusele DSD I või DSD II ja CertiLingua tunnistuse. Samuti vääriavad nimetamist tunnistused tõlkeõppe või giidinduse eduka läbimise kohta.

Saksamaa Kultuuri- ja Haridusministrite Alalise Kogu Saksa keelediplom on saksa keele (võõrkeelena või teise keelena) oskust tõendav dokument, mille saamiseks tuleb sooritada eksam. Väljastatakse I ja II astme keelediplom, mis tõendavad keeleoskust A2/B1 ja B2/C1 tasemetel.

1995. aastal tunnustas ZfA (Saksamaa Väliskoolivõrgu keskus) KSG-d DSD II koolina ja kaks aastat hiljem sooritasid õpilased siin juba eksami. KSG vanim ja suurim DSD-kool Eestis, 2000. aastast tunnustab haridusministeerium DSD II eksamit ka riigieksamina.

DSD I saavad KSG 9. ja 12. klasside õpilased sooritada alates 2015. aastast. B1 tasemel saksa keele oskusega on võimalik astuda mõnda Saksamaa (kõrg)kooli ning saada hästi hakkama igapäevastes suhtlusolukordades.

Parimad KSG õpilased saavad panna juba kooliajal aluse oma võimalikule diplomaadi karjäärile. CertiLingua sertifikaadi taotlemiseks peavad õpilased tõendama B2-tasemel keeleoskust vähemalt

kahes võõrkeeles, samuti kultuuridevahelise suhtluse ning Euroopa-alaste teadmiste omandamist. KSG on alates 2019. aastast CertiLingua, enam kui 300. Euroopa kooli hõlmava võrgustiku liige. KSG tegevust toetavad Riesenkampffi fond, Saksamaa Väliskoolivõrgu Keskus, Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkond Eestis, Austria Suursaatkond, Goethe Instituut, Rostocki Ülikool, Syke Kutsehariduskeskus ja Saksa Noorsookirjanduse Ühing. 2022. aastast on KSG partneriks ka Märkisch- Oderlandi vanema astme koolihariduse keskus.

Kooli suurim eratoetaja on Riesenkampffi Fond: Eesti juurtega perekond Riesenkampff toetab 2013. aastast saksakeelse majandusõppe ja 2019. aastast digitoote disaini õppesuunda. Lisaks premeerib fond silmapaistva saksa keele oskusega 9. ja 12.klassi õppureid igal aastal Riesenkampffi-nimelise preemiaga.

Kadrioru Saksa Gümnaasium on Eesti koolide seas eriline oma asukoha tõttu Kadriorus

KSG kui ettevõtliku maailmakodaniku kooli saksa ja teiste keelte õpet toetab õppetöös rõhutatud teadmine, et Kadriorg on Eesti üks multikultuurseim piirkond, sündinud erinevate maade ja rahvaste (itaallaste, venelaste, sakslaste, eestlaste jt) ideede summana ja ühisel jõupingutusel. Kadriorg on enam kui kolmsada aastat olnud Eestit valitsenud võimu ja vaimu kohtumispaik ning mõjutanud piirkonna inimeste, sh kooli elu ja identiteeti.

Seepärast on KSG pere jaoks tähtis tunda Kadrioru lossi ja pargi ajalugu selle ilus ja valus, mitmekesisuses ja liigirikkuses. Tunnid ja õppekäigud Kadrioru pargis ja selles asuvates muuseumides on koolipäevade lahutamatu osa.

KSG Oru maja paikneb Eesti kultuuriloo ja ajaloo seisukohalt oluliste, Lauulupeo ja J. Vilmsi, tänavate naabruses. Lähipiirkonnas asuvad Kadrioru park, Kadrioru kunstimuseum, Mikkel muuseum, Peeter I majamuuseum, Kumu kunstimuseum, Eduard Vilde muuseum ja Kadrioru laste muuseum Miiamilla, Kadrioru pargi muuseum-raamatukogu, Jaan Poska majamuuseum, Vabariigi Presidendi Kantselei.

Kadrioru Saksa Gümnaasiumi Mäe maja paikneb Kadrioru pargiga piirneva Lasnamäe veerul ning annab üheltpoolt olulise panuse KSG kui Rohelise kooli ja Liikuma kutsuva kooli (vt allpool) ning teisalt KSG kui mitmekultuurilise Eesti maailmakodaniku kooli identiteeti: Mäe maja ümbritsev suurte põlispuudega sopiline õu pakub õpilastele igapäevaseid pikki õuevahetunde, mitmekesist liikumis- ja õuesõppevõimalusi; Mäe maja asukoht väga kalli ja suhteliselt odava kinnisvarahinnaga Kadrioru ja Lasnamäe linnaosa piiril soosib erineva kultuurilise ja majandusliku taustaga peredest laste kokku saamist ja koos õppimist ning ühiste väärtuste kasvatamist ja jagamist.

Kadrioru Saksa Gümnaasium on täislahendusega kool Tallinnas

KSG kui täislahendusega kool võimaldab hariduse omandamist 1. klassist kuni 12. klassini. KSG on Tallinna üks suuremaid ja asub kahes koolihoones: Mäe majas Kivimurru tänaval õpivad I ja II kooliastme õpilased, Oru majas J. Vilmsi ja Gonsiori tänava nurgal III kooliastme (progümnaasiumi) ja IV kooliastme (gümnaasiumi) õpilased.

KSG on 2011. aastast Eesti Kunstimuseumi–Kadrioru Kunstimuseumi koostööpartner, 2016. aastast ülemaailmse „Rohelise kooli“ programmi koolide võrgustiku liige, 2018. aastast Kogupäevakool, 2019. aastast Euroopa CertiLingua-koolide võrgustiku liige ja 2022. aastast Liikuma kutsuvate koolide võrgustiku liige.

Kadrioru Saksa Gümnaasium on ettevõtliku maailmakodaniku kool

Ettevõtliku maailmakodaniku koolina jagab KSG õpilastele oskusi ja teadmisi, mis aitavad neil saada aktiivseteks ühiskonna liikmeteks, pannes sealjuures rõhku järgmistele valdkondadele:

1. **Sotsiaalne vastutus ja jätkusuutlikkus.** Õpilased saavad teadmisi ja oskusi, et mõista maailma probleeme ning kuidas neid lahendada, olgu siis ühiskonnas, keskkonnas või majanduses. Õpilased õpivad, kuidas olla vastutustundlikud ja teadlikud maailmakodanikud ning kuidas kujundada ettevõtteid ja projekte, mis oleks keskkonnast hoolides jätkusuutlikud.
2. **Loovus ja innovatsioon.** KSG soosib ja arendab loovust ja innovatsiooni, julgustades õpilasi mõtlema n-õ kastist välja ja nägema võimalusi seal, kus teised seda ei näe. KSG õpetab uute ideede genereerimist, probleemide loovat lahendamist, riskide võtmist ja takistuste ületamist, kohanemist muutustega ja hakkama saamist ebakindlusega.
3. **Ettevõtlus- ja ärimeisterlikkus.** Õpilased õpivad ettevõtluse aluseid, juhtimist ja äriplaanide koostamist eesti ja saksa keeles. Neile õpetatakse, kuidas luua ja arendada ettevõtlussidemeid, kuidas oma äriplaan praktiliselt ellu viia.
4. **Koostöö ja suhtlemisoskused.** KSG arendatakse õpilastele omavahelist suhtlemist ja tõhusat koostööd, võttes arvesse erinevate isikute erinevaid vaatenurki ja inimeste kultuuritaustu.

Ettevõtliku maailmakodaniku kool peab olema õpilasi inspireeriv ja motiveeriv õppekeskkond. See on koht, kus igaüks saab arendada oma isikuomadusi ja ettevõtlikkust, et saavutada tulevikus edu nii isiklikus kui ka tööalases elus.

2. KOOLI VÄÄRTUSED

Hoolivus. Ettevõtlikkus. Ambitsioonikus

Hoolivus on hooliv suhtumine kaasinimestesse ja kõigesse ümbritsevasse, nii loodusesse kui ka kultuuri. Hoolivus tähendab abivalmidust, austust ja empaatiavõimet ning väljendub eeskätt inimsuhetes, õpilaste ja õpetajate ning õpilaste omavahelises suhtlemises. Suhted koolis ja väljaspool kooli peavad olema üksteist austavad, turvalised ja usalduslikud.

Selle eesmärgi nimel keskendub KSG õpilaste igakülgsele toetamisele nende individuaalsete vajadustega arvestades. Oluline on luua õpikeskkond, kus iga õpilane tunneb end märgatuna. Koolipere tunneb oma liikmetele kaasa ja rõõmustab kõigi edu üle, püüab neid elu- ja õpiraskustes mõista ja toetada, ega anna kergekäeliselt alla. Vägivallale, kiusamisele, labasusele, ebaviisakusele, ebaõiglusele, laiskusele ja rumalusele ei ole meie koolis kohta.

Ettevõtlikkus aitab arendada õpilaste iseseisvust ja valmisolekut astuda väljakutsetele vastu avatud meele ja innuga. Loov mõtlemine, probleemide lahendamine ja algatusvõime peab olema kogu koolipere tegutsemise alus, et arenevad õpilaste tuleviku jaoks olulisi oskusi.

Ambitsioonikus aitab õpilastel avastada oma potentsiaali, innustab neid töötama järjekindlalt ja saavutama kõrgeid eesmärgi. Koolis julgustatakse unistama suurelt ja unistuste saavutamise nimel tegutsema.

KSG väärtustab üldinimlikke väärtusi (ausus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

Õpilaste sotsialiseerumine tugineb KSGs ühtaegu eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühiskonnade ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtule.

Hea hariduse ja kõrgete väärtushinnangutega inimesed suudavad ühiskonnas kodanikena tegutseda ning tagada Eesti ühiskonna jätkusuutlik sotsiaalne, kultuuriline, majanduslik ja ökoloogiliselt pädev areng.

3. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Kadrioru Saksa Gümnaasiumi lõpetanud õpilane on omandanud kooli õppekavas kirjeldatud pädevused.

Õppe- ja kasvatusaine üleseks eesmärgiks on õpilastel kooli õppekavas esitatud üldpädevuste, kooliastmete kirjeldatud pädevuste ning ainevaldkonnakavades esitatud valdkonnapädevuste kujunemine.

Kooli lõpetanud õpilane on saavutanud kooli õppekavas esitatud õpitulemused.

Saavutatavad õpitulemused on kirjeldatud ainekavades.

Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut enastjuhtivaks õppijaks.

Õpilase kujunemine enastjuhtivaks õppijaks on toetatud läbi kõikide kooliastmete: I kooliastmes õppima õppimise, II kooliastmes õppeprotsessi planeerimise ja enesejuhtimise õppimise, III kooliastmes õpimotivatsiooni hoidmise ja tõstmise õppimise kaudu ning IV kooliastmes õppija iseseisvuse ja vastutuse suurendamise kaudu oma õppimise eest.

4. AINEVALDKONNASISESED JA -ÜLESED LÕIMINGUVÕIMALUSED

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikult lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse õppe- ja kasvatusetegevuse planeerimise käigus õpetaja töö planeerimise ja kooli üldtööplaani tasandil.

Õppeainete lõimingu võimalused on kirjeldatud ainekavades. Lõiming tugineb õpetajate koostööle. Valdkonnasisene ja -ülene õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide abil, läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste abil ja õppeülesannete ning –viiside abil.

Õppe lõimingu taotlevad tunnivälised ja ülekoolilised projektid kavandatakse õpetajate poolt koostöös õppeaasta alguseks. Need kajastuvad kooli üldises tööplaanis, millest tulenevalt arvestab õpetaja nendega oma tööd planeerides.

5. ÜLDPÄDEVUSED JA NENDE KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED

Kooli olulisemaks õppe- ja kasvatusesmärgiks on õpilastes põhikooli riiklikus õppekavas ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas esitatud üldpädevuste kujunemine.

PÕHIKOO	GÜMNAASIUM
1. Kultuuri- ja väärtuspädevus	
suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast;	suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika

<p>tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;</p>	<p>seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;</p>
<p>2. Sotsiaalne ja kodanikupädevus</p>	
<p>suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;</p>	<p>suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis;</p>
<p>3. Enesemääratluspädevus</p>	
<p>suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;</p>	<p>suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri;</p>
<p>4. Õpipädevus</p>	

<p>suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;</p>	<p>suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi;</p>
5. Suhtluspädevus	
<p>suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeletes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;</p>	<p>suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeletes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;</p>
6. Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	
<p>suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;</p>	<p>suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõendus põhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt;</p>
7. Ettevõtlikkuspädevus	
<p>suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke,</p>	<p>suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke,</p>

koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;	koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid ; rakendada finantskirjaoskust
8. Digipädevus	
suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväarsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.	suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväarsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Kooli õppekava ajakohastades oleme lähenenud üldpädevuste toetamise mõtestamisele eelkõige ainevaldkondlikul tasandil ja suunanud ainevaldkondade esindajaid täpsustama üldpädevuste toetamise praktikaid nii ainevaldkonnaülel kui õppeteemade ja/või õppeühikute tasemel ainekavades. Peamiselt keskendub üldpädevuste kujundamine üldpädevuste osaoskuste ja komponentide määratlemises aineõppes ja õppija aktiivse rolli soodustamises õppeprotsessis.

6. ÕPPEKAVA LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED

Õpetuses ja kasvatuses käsitletakse põhikooli ja gümnaasiumi õppekava läbivaid teemasid:

1) elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise

põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

5) teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas;

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Kooli õppekava ajakohastades oleme lähenenud läbivate teemade õpetamise mõtestamisele eelkõige ainevaldkondlikul tasandil ja suunanud ainevaldkondade esindajaid täpsustama läbivate teemade õpetamise praktikaid nii ainevaldkonnaüleselt kui õppeteemade ja/või õppeühikute tasemel ainekavades. Peamiselt keskendub läbivate teemade õpetamine osaoskuste ja komponentide määratlemises aineõppes ja õppiija aktiivse rolli soodustamises õppeprotsessis.

7. ÕPPEKESKKOND

Kool asub Tallinna kesklinnas kahes õppehoones – Gonsiori tänava ja Lauulupeo tänava nurgal **Oru majas** ning Kivimuru tänaval **Mäe majas**. Mõlema koolihoone läheduses asub nii kultuurilooliselt kui ka looduse poolest oluline Kadrioru park.

Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume ja virtuaalses keskkonnas, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuse ja tervise kaitse. **Õppekäik** on üks õppetunni vorme. Läheduses paikneva Kadrioru pargi võimalusi õppekäikude korraldamisel õpilaste teadmiste, oskuste ja hoiakute arendamisel, on kirjeldatud ainekavades. Õppekäikude raames külastatakse Tallinna linnas või kaugemal asuvaid muuseume, teatreid, teaduskeskusi, asutusi ja tutvutakse erinevate kultuurimälestistega ja loodusobjektidega. Võimalusi selleks, kuidas neid kasutatakse õpilaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kujundamisel, kirjeldatakse ainekavades.

Õppekäikude ja ekskursioonidega kaasnevaid kulusid ei rahastata üldjuhul kooli eelarvest, vaid mitmesuguste projektide kaudu (Erasmus+, KIK, Tallinna linna muuseumiprojekt, KSG Tugiselts jms) või lastevanemate abil. Juhul, kui ei leita võimalust õppekäigu rahastamiseks, jääb see ära.

8. ÕPPEKAVAGA SEOTUD ÜRITUSED

Õppekava rakendamist toetavad kooli traditsioonilised [ühisüritused](#). Kõigi ühisüritustega tuuakse esile ja arendatakse kultuuri- ja väärtuspädevust, sotsiaalset ja kodanikupädevust, enesemääratlus- ja suhtluspädevust ning ettevõtlikkuspädevust. Üldpädevuste kujundamiseks ja õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused fikseeritakse konkreetselt kooli üldtööplaanis.

Infoüritused

[Infopäev „Läbi mängu kooli“](#) 1. klasside õpilastele ja nende vanematele toimub enne kooliaasta ametlikku algust augusti viimastel päevadel, aset leiab esimene klassijuhatajatund ja lastevanemate koosolek. Sügisene infopäev [„Tere gümnaasium“](#) on uutele 10. klasside õpilastele, tutvutakse klassijuhatajate ja klassikaaslastega, kooli õppekorralduse ja koolimajaga. Kevadeti toimub infopäev [„KSG avatud uste päev“](#) 10. klassi õpilaskandidaatidele, tutvutakse õppekorralduse ja valitavate õppesuundadega (saksakeelne majandusõpe, digitootedisain, loodusained, sotsiaalne). [„Mäe majast Oru majja“](#) on üritus, mis toimub juuni alguses 6. klasside viimasel koolipäeval, et jätta sümboliseerivalt Mäe majaga ja valmistuda sügisel Oru majja viivaks kooliteeks.

Pidulikud aktused

[Kooliaasta avamine](#) (septembri algul), [vabariigi aastapäev](#) (enne 24. veebruari), abiturientide viimane õppepäev ehk [KSG lõpukell](#) (aprillis), [üleminekuklasside kooliaasta lõpp](#) (juuni alguses), [põhikooli lõpetamine](#) (juuni keskpaigas) ja [gümnaasiumi lõpetamine](#) (juuni lõpus) on sündmused, mida tähistatakse pidulike aktustega. Kogu koolipere on koos ka kooliaasta avaaktusel ja üleminekuklasside lõpuaktusel, mis viiakse läbi Oru maja õuealal. Traditsiooniline on [1. ja 12. klasside ühine avaaktus](#), mis loob silla kooli alustavate ja lõpetavate koolikaaslaste vahel. Nii nagu Saksamaal saavad 2022. aastast ka KSGs oma kooliteed alustavad lapsed aktusel kingituseks „Schultüte“ ehk abiturientide ja õpetajate valmistatud suure koolituutu koolitarvete, maiustuste ning mänguasjadega. Iga viie aasta järel, [kooli juubeliaastal](#), korraldatakse avaaktus kogu kooliperele võimalusel [Kadrioru lossi lilleaias](#).

Kool kui üks pere

Septembris võtavad abiturientid oma loodud rituaalidega vastu värsked gümnasistid ja viivad nad kurssi koolielu kirjutatud ja kirjutamata seadustega. 12. klass korraldab 10. klassi õpilastele [KSG „rebaste“ ristimise](#) mitme päeva jooksul. Oktoobri algul tähistatakse ühiselt [õpetajate päeva](#), mil abiturientidel on võimalus anda tunde noorematele koolikaaslastele ja tänada õpetajaid. Novembris tähistavad algklassid [isadepäeva sportlike ühistegevustega](#). 16. jaanuaril tähistab kogu kool [KSG lipupäeva](#), [tehes ühiselt suure koolikalli](#): õpilased võtavad kätest kinni ja teevad ümber koolimaja või koolimaja sees koolile sümbolise kallistuse. Lipupäeval on Mäe ja Oru majas külas, õpilastega vestlemas ja neile tunde andmas lapsevanemad. 10. klassi õpilased saavad lipupäeval [kooli teklid](#). 11. klassis toimub [koolisõrmuste üleandmise pidu](#), võimaluse korral KSG partnerriks olevas Kadrioru kunstimuseumis ehk lossis. Lisaks korraldavad vanemate klasside õpilased noorematele õppeaasta jooksul erinevaid üritusi: [tantsuvahetunnid](#), [sõbrapäev](#), [stiilinädalad](#) jms. Sõbrapäeva raames korraldatakse sõbrapost, roositakso, südamejaht, sõbrapäeva laat ja fotosein. Emadepäeva ajal on kogu koolipere oodatud [KSG kevadkontserdile](#).

KSG Tegijate pidu

Tunnustamine on KSGs tähtis traditsioon – tubli töö väärib märkamist ja esile tõstmist. Kooliaasta lõpus tunnustatakse paremaid koolipere liikmeid kutsega direktori vastuvõtule „KSG Tegijate pidu“. Sellega tunnustatakse õpilast, kellel on väga head tulemused õppetöös, kes on aktiivne koolielus, kellel on silmapaistvaid tulemused vabariiklikel aineolümpiaadidel, üleriigilistel konkurssidel ning võistlustel, sh spordivõistlustel. Kirjalikud esildised vastuvõtule kutsumiseks koos põhjendustega teevad enne vastuvõttu direktorile klassijuhatajad ja/või aineõpetajad.

Eesti keel ja kultuur

Samal ajal kui KSG on ettevõtlikku maailmakodaniku kool, seisab kool eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest. Seepärast pööratakse õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu ka eesti keele ja kultuuri hoidvatele üritustele. Novembris on **mardipäev ja kadripäev**, mil algklassides taaselustatakse vanad rahvakombed ja joostakse omavahel marti ja katri. Koostöös aineõpetajatega toimub **etluskonkurss**. 2. veebruaril tähistab kool Eesti ajaloo ühe pöördepunkti **Tartu rahu aastapäeva**: KSG liputoimkond ja abiturientid osalevad Kadrioru pargis Jaan Poska kuhu juures toimival mälestustseremoonial. Veebruaris toimub emakeelepäevale pühendatud **kõnevõistlus, märtsis emakeelenädal**, mille eesmärk on hoida ja edendada eesti keelt ja kultuuri. Sellega seotud traditsioonilised üritused on: **eesti kirjanduse päev** 30. jaanuaril; **rahvuslipu heiskamine** 24. veebruaril, vabariigi aastapäeva koidikul Toompeal ning sellele eelnev õpetajate pidulik koosviibimine koolimajas; **emakeelepäev** 14. märtsil; õpilaste osalus suvistel **laulupidudel**. Õppeaasta jooksul osalevad õpilased aktiivselt ülelinnalistel ja -riiklikel **ainevõistlustel ja -konkurssidel**.

Saksa keel ja kultuur

Aastast 2013 alustavad 1. klassid koostöös Goethe Instituudiga **varase saksa keele õppe** programmiga. 10. klassid alustavad oma gümnaasiumiteed kursusega „**Saksa kultuurilugu**“, kus tutvutakse saksakeelsete riikide muusika, kunsti, kirjanduse ja ajaloo. Saksa keele õppimine ei piirdu aga ainult koolitundidega, vaid toimub mitmete põnevate saksakeelsete ürituste vahendusel. Septembris tähistatakse **Euroopa keeltepäeva** (26.09), mil toimuvad mitmesugused teematilised üritused, sealhulgas **võõrkeelsed orienteerumismängud** Tallinna linna piires. Tähistatakse Saksamaa ja teiste saksakeelsete maade olulisi tähtpäevi, nt **Saksamaa taasühinemise päev** (3.10), Austria rahvuspäeva (26.10). Parema väljendusoskuse omandamisele saksa keeles aitab suuresti kaasa osavõtt rahvusvahelisest saksakeelse väitluse konkursist “Jugend debattiert”. Alates 2006. aastast on kool “Jugend debattiert” võrgustiku liige. Õpilaste hulgas on üks oodatuid üritusi “**KSG otsib superstaari**”- **KSG sucht den Superstar** alates 1997. aastast. Saksa keele ja teiste õpetajate koostöös tähistatakse saksa kultuuritegelaste tähtpäevi, nt **tund Goethega**. Osalemine **vabariiklikul ettelugemisvõistlusel** (5.-6.kl), vabariiklikul saksakeelsete laulude **lauluvõistlusel** „**Lautstark**“ (I-II kooliaste), vabariiklikul saksa keele **tõlkevõistlusel** (gümnaasium), vabariiklikul Baltimaade ja rahvusvahelisel **saksa keele olümpiaadil** (gümnaasium).

Jõulud

Jõuluaja juhatab sisse **Nikolaustag** (6.12) ehk Nigulapäev. Seda tähistatakse mõlemas koolihoones. Külla tuleb Nikolaus, kellele korraldatakse hommikune vastuvõtt fuajees. Toimuvad kohtumised ja ühistegevused klassides. Aasta pimedaimal ajal toovad Mäe majja valgust **algklasside jõuluhommikud**. Mäe majas korraldatakse heategevuslik **Jõululaat**. Laadal müüvad erinevate klasside õpilased vabatahtlikkuse alusel. Oru majas toimuvad põhikooli ja gümnaasiumi **jõulupeod**

ning viimasel koolipäeval enne jõuluvaheaega kogu kooliperele **Jõuluhommiku õpilaskontsert**. Põhikooli peo korraldamise eest vastutab harilikult 9. klass, gümnaasiumi peo eest 11. klass. Jõuluperioodile annavad värvi jõulustiilipäevad.

Liikumine

Kooliaasta alguses viiakse erinevates formaatides läbi **sügisene spordipäev, liikumispäev, matkapäev**. Aastaringelt osaletakse ülelinnalistel võistlustel ja turniiridel: Tallinna koolinoorte sportmängude meistrivõistlused (jalgpall, võrkpall, korvpall, saalihoki), Kindral Laidoneri Olümpiateatejooks, Mesikäpa jooks. Populaarne ja traditsiooniline on kooli vilistlaste ja koolikoondise vaheline korvpallivõistlus jaanuaris. Alklassidele korraldatakse rahvastepalli turniir, põhikoolile jalgpalliturniir. Talvise spordipäeva - **KSG Talvapäevad** - korraldamine sõltub konkreetsetest ilmaoludest, kuid on arvestatav iga-aastane üritus, kaasates kõiki õpilasi ja õpetajaid. Õppeaasta lõpus on **kevadine spordipäev** erinevatele kooliastmetele. Praktiliste tööde raames korraldavad gümnaasiumiõpilased erinevaid liikumisalaseid üritusi – **gümnaasiumi jalgpalliturniir, maleturniir, erinevaid spordialasid tutvustavaid näidistunde jne**.

Õppekäigud, muuseumitunnid, kunstinäitused

Väga populaarsed on **õppekäigud** loodusesse, muuseumidesse kasutades **KIK** või **Kultuuriranitsa** rahastust. Kadrioru kunstimuuseumis toimuvad **muuseumitunnid** kõikidele klassidele. **KSG KUKU** korraldab regulaarseid **kunstinäituste** külastusi. Õppekäikudeks loetakse ka tutvumisi õppimisvõimalustega erinevates haridusasutustes, sh kõrgkoolides ja kutsekoolides.

Projektipäevad ja -nädalad

Projektipäevad ja -nädalad korraldatakse õpilaste üldpädevuste ja õpioskuste arendamise eesmärgil, kus erilise tähelepanu all on aineteülene õpe. **Rahvusvaheline muusikapäev, Matemaatikanädal, Tervisenädal, Minu unistuste koolipäev**.

Õpilaste ettevõtlikud algatused

Halloweeni, Volbripäeva ja Sõbrapäeva heategevuslikud laadad on populaarsed, kus oma kaupu müüvad erinevate klasside õpilased mõlemas koolihoones. Õpilasuürituste toetamiseks korraldab õpilasesindus **koogipäevi**. Oru majas toimuvad **Talveball** ja **Kevadball**.

9. ÕPPEKORRALDUS

Tunnijaotusplaani põhikoolis

Saksa keele klassid	2024/2025 alates 1., 4., 7. klassist											
	1.	2.	3.	I KA	4.	5.	6.	II KA	7.	8.	9.	III KA
1) eesti keel	7	6	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6
2) kirjandus				0		2	2	4	2	2	2	6
3) A-võõrkeel saksa k	2	3	3	8	4	5	4	13	4	4	4	12
4) B-võõrkeel inglise k või vene k				0	2	2	2	6	2	2	2	6
5) matemaatika	3	4	4,5	11,5	4	4	5	13	5	4	5	14
6) loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2
7) geograafia				0				0	1	2	2	5
8) bioloogia				0				0	1	2	2	5
9) keemia				0				0		2	2	4

10) füüsika				0				0		2	2	4
11) ajalugu				0		1	2	3	2	2	2	6
12) inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	2			2
13) ühiskonnaõpetus				0			1	1			2	2
14) muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
15) kunst	1,5	1	2	4,5	1	1	1	3	1	1	1	3
16) tehnoloogiaõpetus	1	1,5	2	4,5	1	2	2	5	2	2	1	5
17) kehaline kasvatus	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
18) digikirjaoskus	0,5	0,5	0,5	1,5	1	1	1	3	1	1		2
Kohustuslik maht	18	19	23	60	21	23	29	73	28	31	31	90
Vaba tunniressurss	2	4	2	8	4	5	1	10	2	1	1	4
Lubatud maksimaalne nädalakoormus	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94
Vaba tunniressurssi kasutatakse järgmiste valikainete õppeks:												
Matemaatika	1	0,5		1,5								
Saksa keel	1	2	2	5	2	2		4	1	1	1	3
Inglise keel					1	2		3				
Digikirjaoskus		1,5		1,5	1	1	1	3	1			1

Põhikooli saksa keele klassidele on lisaks ainevaldkondade nädalatundide kohustuslikule arvule (PRÕK § 15, lg 3) kooli õppekavas määratud vaba tunniressurssi arvelt:

I kooliastmes kaheksa nädalatunni kasutamine – matemaatika (3t), saksa keel (5t)

II kooliastmes kümne nädalatunni kasutamine – saksa keel (4t), inglise keel (3t), digikirjaoskus (3t)

III kooliastmes nelja nädalatunni kasutamine – saksa keel (3t), digikirjaoskus (1t)

Saksa keele ja ettevõtlusklassid	2024/2025 alates 1., 4., 7. klassist											
	Ained	1.	2.	3.	I KA	4.	5.	6.	II KA	7.	8.	9.
1) eesti keel	7	6	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6
2) kirjandus				0		2	2	4	2	2	2	6
3) A-võõrkeel saksa k		3	3	6	4	4	4	12	4	4	4	12
4) B-võõrkeel inglise k või vene k				0	2	2	2	6	2	2	2	6
5) matemaatika	3	4	5	12	4	4	5	13	5	4	5	14
6) loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2
7) geograafia				0				0	1	2	2	5
8) bioloogia				0				0	1	2	2	5
9) keemia				0				0		2	2	4
10) füüsika				0				0		2	2	4
11) ajalugu				0		1	2	3	2	2	2	6
12) inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	2			2
13) ühiskonnaõpetus				0			1	1			2	2
14) muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
15) kunst	2	1	1,5	4,5	1	1	1	3	1	1	1	3
16) tehnoloogiaõpetus	1	1,5	2	4,5	1	2	2	5	2	2	1	5
17) kehaline kasvatus	3	3	3	9	3	3	2	8	2	2	2	6
18) digikirjaoskus	1	0,5	0,5	2	1	1	0,5	2,5	1	1		2
19) ettevõtlikkus / 8.kl loovtöö						1	0,5	1,5		1		1
Kohustuslik maht	18	19	23	60	21	23	29	73	28	31	31	90
Vaba tunniressurss	2	4	2	8	4	5	1	10	2	1	1	4

Lubatud maksimaalne nädalakoormus	20	23	25	66	25	28	30	83	30	32	32	94
Vaba tunniressurssi kasutatakse järgmiste valikainete õppeks:												
Matemaatika	1		1	2							1	1
Saksa keel		2	1	3	2	1		3	1			1
Inglise keel					1	2		3				
Kehaline kasvatus	1			1								
Digikirjaoskus	1	0,5	0,5	2	1	1	0,5	2,5	1			1
Ettevõtlusõpe / 8.kl loovtöö						1	0,5	1,5		1		1

Põhikooli saksa keele ja ettevõtlusklassidele on lisaks ainevaldkondade kohustuslikele nädalatundide arvule (PRÕK § 15, lg 3) kooli õppekavas määratud vaba tunniressurssi arvelt: I kooliastmes kaheksa nädalatunni kasutamine – matemaatika (2t), saksa keel (3t), kehaline kasvatus (1t), digikirjaoskus (2t)

II kooliastmes kümne nädalatunni kasutamine – saksa keel (3t), inglise keel (3t), digikirjaoskus (2,5t), ettevõtlusõpe (1,5t)

III kooliastmes nelja nädalatunni kasutamine – matemaatika (1t), saksa keel (1t), digikirjaoskus (2t), ettevõtlusõpe / 8. kl loovtöö (1t)

Õppekorraldus gümnaasiumis

Kohustuslikud kursused, kooli pakutavad valikkursused ning valikõppeained

	Saksakeelne majandusõpe	Saksa keele ja loodusainete õppesuund	Saksa keele ja sotsiaalainete õppesuund	Saksa keele ja digitooteidaini õppesuund
KOHUSTUSLIKUD KURSUSED	KURSUSTE ARV			
Ainevaldkond „Keel ja kirjandus“				
Eesti keel	6	6	6	6
I kursus „Keel ja ühiskond“	1	1	1	1
II kursus „Praktiline eesti keel I“	1	1	1	1
III kursus „Meedia ja mõjutamine“	1	1	1	1
IV kursus „Praktiline eesti keel II“	1	1	1	1
V kursus „Teksti keel ja stiil“	1	1	1	1
VI kursus „Praktiline eesti keel III“	1	1	1	1
Kirjandus	5	5	5	5
I kursus „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses I“	1	1	1	1
II kursus „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses II“	1	1	1	1
III kursus „Pärimus ja kirjandus“	1	1	1	1
IV kursus „Kirjandus ja ühiskond“	1	1	1	1
V kursus „Identiteet ja eesti kirjandus“	1	1	1	1
Ainevaldkond „Võõrkeeled“				
Võõrkeel B2/C1 keeleoskustasemel (saksa keel)	12	12	12	12
Võõrkeel B1/B2 keeleoskustasemel (saksa keel, algajad)	14	14	14	14
Võõrkeel B1/B2 keeleoskustasemel (inglise keel)	7	7	7	7

Ainevaldkond „Matemaatika“				
Matemaatika (lai)	14	14	14	14
I kursus „Arvuhulgad ja avaldised“	1	1	1	1
II kursus „Võrrandid ja võrrandisüsteemid“	1	1	1	1
III kursus „Võrratused. Trigonomeetria“	1	1	1	1
IV kursus „Trigonomeetria II“	1	1	1	1
V kursus „Vektor tasandil. Joone võrrand“	1	1	1	1
VI kursus „Tõenäosus. Statistika“	1	1	1	1
VII kursus „Funktsioonid. Arvjadad“	1	1	1	1
VIII kursus „Eksponent- ja logaritmfunktsioon“	1	1	1	1
IX kursus „Trigonomeetrilised funktsioonid. Funktsiooni piirväärtus ja tuletis“	1	1	1	1
X kursus „Tuletise rakendused“	1	1	1	1
XI kursus „Integraal. Planimeetria“	1	1	1	1
XII kursus „Sirge ja tasand ruumis“	1	1	1	1
XIII kursus „Stereomeetria“	1	1	1	1
XIV kursus „Matemaatika rakendused, reaalse protsesside uurimine“	1	1	1	1
Ainevaldkond „Loodusained“				
Bioloogia	4	4	4	4
I kursus „Rakud ja organismid“	1	1	1	1
II kursus „Molekulaarsed protsessid“	1	1	1	1
III kursus „Pärilikkus ja evolutsioon“	1	1	1	1
IV kursus „Inimene ja keskkond“	1	1	1	1
Geograafia	1	1	1	1
I kursus „Rahvastik ja majandus“	1	1	1	1
II kursus „Maa kui süsteem“	1	1	1	1
III kursus „Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid“	1	1	1	1
Keemia	3	3	3	3
I kursus „Keemia alused“	1	1	1	1
II kursus „Anorgaanilised ained“	1	1	1	1
III kursus „Orgaanilised ained“	1	1	1	1
Füüsika	5	5	5	5
I kursus „Füüsika meetod. Kinemaatika“	1	1	1	1
II kursus „Dünaamika“	1	1	1	1
III kursus „Elektromagnetism“	1	1	1	1
IV kursus „Energia“	1	1	1	1
V kursus „Mikro- ja megamaailma füüsika“	1	1	1	1
Ainevaldkond „Sotsiaalsained“				
Ajalugu	6	6	6	6
I kursus „Üldajalugu“	1	1	1	1
II kursus „Eesti ajalugu I (kuni 16. ja 17. sajandi vahetuseni)“	1	1	1	1
III kursus „Eesti ajalugu II (kuni 19. sajandi lõpuni)“	1	1	1	1
IV kursus „Lähiajalugu I - Eesti ja maailm 20. sajandi esimesel poolel“	1	1	1	1

V kursus „Lähiajalugu II - Eesti ja maailm 20. sajandi teisel poolel“	1	1	1	1
VI kursus „Lähiajalugu III - 20. sajandi arengu põhijooned: Eesti ja maailm“	1	1	1	1
Ühiskonnaõpetus	2	2	2	2
I kursus „Ühiskond ja selle areng, Demokraatliku ühiskonna valitsemine ja kodanikuosalus“	1	1	1	1
II kursus „Ühiskonna majandamine, Maailma areng ja maailmapoliitika“	1	1	1	1
Inimeseõpetus	1	1	1	1
I kursus „Perekonnaõpetus“	1	1	1	1
Riigikaitse				
I kursus „Riigikaitse“	Valik	Valik	Valik	Valik
Ainevaldkond „Kunstiained“				
Muusika	3	3	3	3
I kursus „Uusaegse helikeele kujunemine“	1	1	1	1
II kursus „Klassitsism ja romantism: rahvuslikkuse kujunemine muusikas“	1	1	1	1
III kursus „Eesti muusikalugu“	1	1	1	1
Kunst	2	2	2	2
I kursus „Kunst ja kunstiajalugu“	1	1	1	1
II kursus „Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“	1	1	1	1
Ainevaldkond „Kehaline kasvatus“				
Kehaline kasvatus	5	5	5	5
I kursus	1	1	1	1
II kursus	1	1	1	1
III kursus	1	1	1	1
IV kursus	1	1	1	1
V kursus	1	1	1	1
KOHUSTUSLIKUD VALIKKURSUSED	ÕPPESUUNA VALIKKURSUSTE ARV 14			
Ainevaldkond „Loodusained“				
Valikkursus „Matemaatika praktikas“		2		
Valikkursus „Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond“		1		
Valikkursus „Geoinformaatika“		1		
Valikkursus „Orgaaniline keemia“		1		
Valikkursus „Praktiline keemia“		2		
Valikkursus „Praktiline füüsika“		2		
Valikkursus „Arhitektuur kui elukeskkond“		1		
Valikkursus „Rakendusbioloogia“		1		
Valikkursus „Globaliseeruv maailm“		2		
Valikkursus „Teaduslugu“		1		
Sissejuhatus veebiprojekti arendamisesse				1
Front-end veebiarendus I				1
Kasutajaliidese disain				1
Interaktsioonidisain				1
Front-end veebiarendus II				1
Programmeerimine I				1
Asjade internet (IoT) ja seadmed				1

Programmeerimine II				1
Mobiilimängu prototüüpimine				1
Mobiilirakenduse prototüüpimine				1
Andmebaasisüsteemid				1
Ettevõtlus				1
Andmeturve				1
Veebiprojekti viimistlus ja esitus				1
Ainevaldkond „Sotsiaalsained“				
Valikkursus „Üldajalugu I - maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat“			1	
Valikkursus „Üldajalugu II - Euroopa maade ja Ameerika Ühendriikide ajalugu“			1	
Valikkursus „Psühholoogia“			1	
Valikkursus „Arheoloogia“			1	
Valikkursus „Organisatsioonipsühholoogia“			1	
Valikkursus „Humanitaarõigus“			1	
Valikkursus „Õigus“			1	
Tallinna ajalugu			1	
Valikkursus „Majandus- ja ettevõtlusõpe“			2	
Algteadmised: majanduslikud tegevused ja mudelid	1			
Mis on ettevõtte?	1			
Ettevõtluse tüübid	1			
Raamatupidamise algteadmised	1			
Ettevõtte tegevuste kajastamine raamatupidamises	1			
Turundus ja turunduskommunikatsioon	1			
Tellimuse korraldamine	1			
Turundustööriistade kasutamine ettevõttes	1			
Kulude arvestus	1			
Investeering ja finantseerimine	1			
Organisatsiooni arendus	1			
Personalitöö korraldus	1			
Äriplaani koostamine	1			
Äriplaani koostamine	1			
Ainevaldkond „Keel ja kirjandus“				
Kooli koostatud valikkursus „Kirjandus ja ühiskond II“	1	1	1	1
Kooli koostatud valikkursus „Kirjandus ja keel“				
Kooli koostatud valikkursus „Väitlemine“			1	
Ainevaldkond „Võõrkeeled“				
Deutsch am Arbeitsplatz	Valik	Valik	Valik	Valik
Landeskunde	Valik	Valik	Valik	Valik
Saksakeelne väitlemine	Valik	Valik	Valik	Valik
Saksakeelne giidiõpe	Valik	Valik	Valik	Valik
Valikkursused				
Valikkursus „Uurimistöö alused“	1	1	1	1

Valikkursus „Uurimistöö ja praktilise töö koostamine ”	1	1	1	1
Valikkursus „Saksa kultuurilugu“	1	1	1	1
Matemaatika XV kursus	1	1	1	1
Õppesuuna praktika	1	1	1	1
VALIKAINED				
Valikaine „Karjääriõpetus“				
I kursus „Karjääriõpetus“	Valik	Valik	Valik	Valik
Valikaine „Riigikaitse välilaager“				
II kursus „Praktiline õpe välilaagris“	Valik	Valik	Valik	Valik

Õppesuunad gümnaasiumis

Koolis on neli õppesuunda:

- 1) saksakeelse majanduse õppesuund
- 2) saksa keele ja loodusainete õppesuund
- 3) saksa keele ja sotsiaalainete õppesuund
- 4) saksa keele ja digitoote-disaini õppesuund

Klass	Aine	Saksakeelse majanduse õppesuund	Saksa keele ja loodusainete õppesuund	Saksa keele ja sotsiaalainete õppesuund	Saksa keele ja digitoote-disaini õppesuund
10	1	Rahvamajandus I	Matemaatika praktikas	Üldajalugu I - Tsiivilisatsioonid	Sissejuhatus veebiprojekti arendamisesse
	2	Rahvamajandus II	Keemia praktikas	Üldajalugu II - Euroopa ja USA	Front-end veebiarendus I
	3	Rahvamajandus III	Füüsika praktikas	Majandus	Kasutajaliidese disain
	Valik	Raamatupidamise algteadmised	Geoinformaatika (II) Väitlemine (II)		Interaktsioonidisain
	Valik	Ettevõtte tegevuste kajastamine raamatupidamises	Arhitektuur kui elukeskkond (II) Rahvusvaheline projektijuhtimine		Front-end veebiarendus II
11	4	Turundus ja turunduskommunikatsioon	Matemaatika praktikas	Arheoloogia	Programmeerimine I
	5	Tellimuse korraldamine	Füüsika praktikas	Humanitaarõigus	Asjade internet (IoT) ja seadmed
	6	Turundustööriistade kasutamine ettevõttes	Keemia praktikas	Tallinna ajalugu	Programmeerimine II
	Valik	Kulude arvestus	Globaliseeruv maailm I (I) Psühholoogia		Mobiilimängu prototüüpimine
	Valik	Investeeringud ja finantseerimine	Globaliseeruv maailm II (III) Meedia		Mobiilirakenduse prototüüpimine
12	7	Organisatsiooni arendus	Orgaaniline keemia	Õigus	Andmebaasisüsteemid
	8	Personali korraldus	Rakendusbioloogia	Organisatsiooni psühholoogia	Ettevõtlus
	9	Äriplaani koostamine	Füüsika	Kirjandus ja ühiskond	Andmeturve
	Valik	Äriplan	Loodusteadused, tehnoloogia ja	Kogukonnapraktika (III)	Veebiprojekti viimistlus ja esitlus

			ühiskond Teaduslugu (III) j		
Õppesuund	9		9	9	9
Valikained	5		5	5	5
Saksa keel edasijõudnud	12		12	12	12
Saksa keel algajad	14		14	14	14

Õppesuuna vahetamine

Õppesuuna vahetamine on erand. Suuna vahetamiseks on vajalik kirjalik avaldus koos lapsevanema allkirjaga. Suuna vahetamisel peavad kõik eelnevad kursused olema sooritatud vähemalt hindele "rahuldav". Lõpliku otsuse õppesuuna vahetamise kohta teeb gümnaasiumi õppetooli juht koos klassijuhatajatega.

Valikained

Põhikoolis

Valikained põhikoolis on kooli valik ja nende õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 sätestatud suurimat lubatud õppekoormust nädalas.

Gümnaasiumis

Valikainete kursuste valiku teeb õpilane 10. klassis esimese õppeperioodi lõpuks, 11. ja 12. klassis eelneva õppeaasta lõpuks e-päevikus registreerimisvormi kaudu. Õpilane on kohustatud valima gümnaasiumi õpingute ajal viis valikkursust. Kokkuleppel kooliga on võimalik arvestada kooliväliseid kursuseid valikainena. Õpilane on kohustatud läbima kõik tunnijaotuskavas igaks õppeaastaks määratud või valitud kursused.

Võõrkeelte valik

Kooli eripära arvestades õpetatakse Kadrioru Saksa Gümnaasiumis A-võõrkeelena saksa keelt ja B-võõrkeelena inglise keelt või vene keelt. B-võõrkeele valimine toimub 4. klassis. Juhul, kui õpilane ei soovi õppida B-võõrkeelena inglise keelt, on tal õigus valida muu võõrkeel. Kui aga moodustatava uue B-võõrkeele grupi suurus on väiksem kui 16 õpilast, siis teise B-võõrkeele gruppi ei avata. Lapsevanem teeb B-võõrkeele valiku hiljemalt 30. augustiks.

Koolil on õigus B-võõrkeele õpperühma mitte avada, kui alla 51% klassis lapsevanematest ei ole teist võõrkeelt valinud (muudatus 30.08.2023).

Erinevate õppekeelte kasutamine

Vastavalt kooli põhimäärusele on õppekeeleks eesti keel. Õpetaja valikul ja algatusel võib lõimida kõiki kursusi erinevate keeltega. Õpetaja võib, kui see on õpitulemuste saavutamiseks vajalik, õppetunni tasandil kasutada õppekeelest erinevas keeles õppematerjale või teatud tunni etappides keele vahetust.

Gümnaasiumis on vähemalt 59 kursust eesti õppekeeles. Kõik 59 eesti õppekeelset kursust on kohustuslike ja kooli poolt pakutud kohustuslike valikkursuste hulgas, et tagada õpilasele kooli lõpuks vähemalt 59 eesti õppekeelse kursuse olemasolu.

Gümnaasiumis õpetatakse õppeaineid ja kursusi iseseisvalt ning õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut ning tunnijaotusplaani võrreldes gümnaasiumi riikliku õppekavaga pole muudetud.

Riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused.

Tunnijaotusplaanis ei ole muudetud riikliku õppekava kohustuslike ainete nimistut ega mahtu. Tulenevalt kooli eripärast on suurendatud saksa keele tundide mahtu vaba tunniressursi arvelt.

10. LOOVTÖÖ JA ÕPILASUURIMUS VÕI PRAKTILINE TÖÖ

III kooliastme loovtöö

III kooliastmes sooritavad õpilased läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtööd ei hinnata hindegas. Loovtöö sooritus (arvestatud) märgitakse 8. klassi tunnistusele ja loovtöö pealkiri kantakse põhikooli lõputunnistusele. Kadrioru Saksa Gümnaasiumis toimub loovtöö 8. klassis.

Loovtöö olemus ja eesmärgid

Loovtöö on oma olemuselt juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane kasutab omandatud teadmisi ja iseseisva töö oskusi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud.

Kadrioru Saksa Gümnaasiumis koosneb loovtöö õpilase iseseisvast tööst ja juhul, kui tegemist on uurimusliku tööga, ka selle kirjalikust osast. Loovtöö lahutamatuks osaks on [loovtöö e-päevik](#). Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

1. õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
2. õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
3. õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
4. üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne) kujunemist;
5. õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevatel õpinguteks.

Loovtöö korraldus

Loovtööde läbiviimist korraldab loovtööde koordinaatorina 7.-9. klasside õppetooli juht, kes kinnitab loovtööde teemad hiljemalt jooksva õppeaasta 4. novembriks, samuti juhendajad ning

korraldab tööde kaitsmise. Loovtöö tegemist ja sooritamist jälgib iga õpilase klassijuhataja. Loovtöö sooritatakse üldjuhul 8. klassis.

Töö teema, liigi ja juhendaja valib iga õpilane ise. Teda abistab klassijuhataja ja vajadusel loovtööde koordinaator. Töö õigeaegse valmimise ja kaitsmise eest vastutab iga õpilane ise. Vahetähtajad lepitakse kokku juhendajaga ning need kajastuvad e-päevikus. Loovtööd tehakse nii individuaalselt kui ka rühmatööna. Rühma suurus valitakse lähtudes töö iseloomust koostöös juhendajaga.

Loovtöö juhendamine

Loovtööde juhendaja on Kadrioru Saksa Gümnaasiumi töötaja. Juhul, kui juhendajaks on inimene väljastpoolt kooli, lisandub kontaktisik ehk kaasjuhendaja koolist. Õpilane valib loovtöö teema iseseisvalt, kooskõlastades selle juhendajaga. Ühel juhendajal võib olla korraga kuni kolm juhendatavat loovtööd.

Loovtöö juhendaja: aitab õpilast tegevusplaani koostamisel; täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse; annab suuniseid info leidmisel; jälgib e-päeviku täitmist; nõustab õpilast loovtöö tegemise käigus; jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistuslikele nõuetele; nõustab õpilast töö esitluse (kaitsmise) edukaks läbiviimiseks.

Loovtöö liigid

Õpilasuurimus on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teema olulistele küsimustele vastuseid. Uurimistöö on valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused.

Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö (ülesanne) vm ettevõtmine. Projekt võib sisaldada ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.

Loovtöö kui võimlemiskava, muusikateos või kunstitöö – omalooming või muusika esitamine/interpreteerimine (kontsert), kätkeb endas uudseid ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav.

Olümpiaadid, konkursid - loovtöö loetakse sooritatuks, kui õpilane on osalenud ja saavutanud märkimisväärse koha üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil või õpilasuurimuste konkursil. Sel juhul kantakse õpilase tunnistusele vastav märg (nt vabariikliku keemiaolümpiaadi V koht).

Loovtöö kaitsmine

Õpilane pääseb loovtöö kaitsmisele kahel viisil:

1. kui ta on kokkulepitud ajaks esitanud juhendajale ja üks nädal enne kaitsmist koordinaatorile õpilasuurimuse ning täidetud e-päeviku,
2. kui loovtöö on tehtud (nt üritus korraldatud, kunstitöö valminud vms) ning õpilane on üks nädal enne kaitsmist esitanud täidetud e-päeviku juhendajale ja klassijuhatajale

Loovtöö kaitsmine seisneb õpilase suulises kokkuvõttes oma tööst, kus ta selgitab töö eesmärki ja põhjendab teema valikut; tutvustab kasutatud meetodeid; esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti,

kas eesmärk täideti. Esitlust on soovitatav näitlikustada kas multimeedia, audiovisuaalsete jm vahenditega. Mitme autori puhul osalevad loovtöö esitlusel kõik rühma liikmed.

Loovtöö hindamine

Loovtööle paneb lõpliku hinde selle kaitsmiskomisjon. Kaitsmiskomisjoni moodustab loovtööde koordinaator. Hindamisel arvestatakse töö sisu ja vormistamist, e-päeviku korrektset täitmist, õpilase esinemist kaitsmisel ja suhtumist tööprotsessi. Loovtöö hinne on arvestuslik (arvestatud või mitte arvestatud). Loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.

Põhikooli III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord on esitatud Kadrioru Saksa Gümnaasiumi õpilaste loovtöö ja vormistamise juhendis https://www.ksg.edu.ee/sites/ksg.edu.ee/files/loovtoode_juhend_2021.pdf

Õpilasuurimus ja praktilise töö gümnaasiumis

Õpilasuurimuse ja praktilise töö protsessi koordineerib gümnaasiumi õppetooli juht. Lisaks õpilasuurimuse ja praktilise töö juhendajale abistavad õpilast ka teised kooli töötajad. Teatud liiki uurimistööde puhul võib õpilasuurimus või praktilise töö eeldada matemaatika õpetaja abi andmeanalüüsi läbiviimisel. Resümee koostamine eeldab võõrkeeleõpetajate panust.

Õpilasel on lubatud kasutada ka konsultante väljastpoolt kooli. Ajalooalaste tööde puhul, ajalooallikate või arhivaalide autentsuse paremaks mõistmiseks, võib olla vajadus küsida abi arhivaarilt.

Õpilasuurimust võib juhendada ka isik, kes ei ole kooli töötaja. Sel juhul määratakse õpilasele koolipoolne juhendaja, kes jälgib, et õpilane peaks kinni ajakavast ja järgiks töö ülesehitusele ja vormistamisele esitatud nõudeid.

Õpilasuurimus ja praktiline töö on koolis korraldatud vastavalt ja kooskõlas haridus- ja teadusministri 12.10.2011.a määrusega nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord“.

Töö valik gümnaasiumi lõpetamise tingimusena peab tulenema õppekava õpieesmärkidest.

Töö valikul tuleb õpilasel koostöös juhendajaga hästi läbi mõelda, mis funktsiooni õpilasuurimus või praktiline töö täidab. Õpilasuurimus või praktiline töö on defineeritud haridus- ja teadusministri 12.10.2011.a määruses nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord“. Õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärgiks on õpilase loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning järgmiste oskuste omandamine:

- 1) uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskus;
- 2) teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus;
- 3) töö eesmärgi ja probleemile vastavate uurimisküsimuste sõnastamise ning sobiva meetodi ja analüüsivahendite valimise ja rakendamise oskus;
- 4) tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgimise oskus;
- 5) teadusteksti koostamise (eelkõige õpilasuurimuse puhul) oskus;
- 6) oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus;
- 7) töö korrektse vormistamise oskus;
- 8) kokkuvõtte ja resümee koostamise oskus;
- 9) töö kaitsmise oskus.

Töö kohta saab õpilane tagasisidet töö käigus juhendajalt ning peale töö esitamist ja kaitsmist vastavalt õpiväljunditele ja nende saavutatusele.

Õpilasuurimuse ja praktilise töö mahuks, tulenevalt gümnaasiumi riikliku õppekava § 11 lõikest 3¹, mille kohaselt õpilase minimaalse kohustusliku õppekoormuse hulka arvatakse valikkursusena õpilasuurimus või praktiline töö ja mille maht sätestatakse kooli õppekavas, on 35 õppetundi (1 kursus).

Tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 31 lõikest 6 tuleb gümnaasiumi lõpetamiseks õpilasuurimus või praktiline töö sooritada rahuldavalt.

Gümnaasiumi õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus on esitatud Kadrioru Saksa Gümnaasiumi õpilaste uurimistöo koostamise ja vormistamise juhendis

https://www.ksg.edu.ee/sites/ksg.edu.ee/files/juhend_gumnaasiumi_uurimistoo_ksg_21_22.pdf

11. HINDAMISE KORRALDUS

Hindamise üldine eesmärk on toetada õppijat ja õpetajat õppeprotsessis. Õppija peab hindamise kaudu mõistma, kui kaugel on ta seatud eesmärgist ehk millisel tasemel ta hetkel on, mida ta on teinud ja mida veel peab tegema, et soovitud eesmärgini jõuda, sh kuidas õppima. Hindamine sisaldab tagasisidet ka õpetajale - mida tema peaks teisiti tegema, et õpilane eesmärgi saavutaks.

Hindamine põhikoolis

Õpitulemuste hindamise eesmärk põhikoolis on anda tagasisidet õpilase õppeedukuse ja arengu kohta, innustada teda sihikindlalt õppima, suunata tema enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut, suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel ja anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Käitumisele ja hoolsusele hinnangu andmise eesmärk on suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kodukorra nõudeid koolis ja väljaspool kooli, motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid ja arendada õpilase eneseanalüüsi oskust.

Hindamine põhikooli I ja II kooliastmes

I ja II kooliastmes kasutatakse õppimist toetava ja kokkuvõtva hindamise põhimõtteid ja numbrilisi hindeid ei panda. Õppimist toetava hindamisena mõistetakse tegevusi, mille abil kogutakse andmeid õpilaste eelteadmiste kohta ja antakse neile tagasisidet õppimise tulemuslikkuse kohta. Õpilasi motiveeritakse ja toetatakse edasisel õppimisel, aidates neil teadvustada oma vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi ja kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Numbriliste hinnete asemel:

- antakse õpetaja poolt suulist ja kirjalikku tagasisidet, tunnustades edusammude puhul, juhtides tähelepanu vigadele ja puudustele ja näidatakse ära suunad, kus õpilane peab ennast arendama;
- rakendatakse koolisisest tasemehindamist, mille tulemused esitatakse punktidenä või protsentidenä;
- rakendatakse õpilase suulisi ja kirjalikke enesehinnanguid ning neist lähtuvate eesmärkide püstitamist järgneva õpinguperioodiks.

Tagasisidestatavad õpitulemused on kättesaadavad e-päevikus õpetaja ainekaardi juures.

Hindamine põhikooli III kooliastmes

Põhikooli III kooliastmes kasutatakse sõnalisi hinnanguid koos numbrilise hindamisega:

- numbriliselt hinnatakse ühele terviklikule aineosale vastavaid teadmisi ja oskusi;
- numbriliselt ei hinnata ette teatamata tunnikontrolle, sõnade töid jms õppeprotsessi tagasiside vorme.

Kasutatav hindesüsteem

III kooliastmes kasutatakse viiepallilist hindesüsteemi põhikooli riikliku õppekava § 19 kirjeldatud tähenduses v.a. kehaline kasvatus. Ühele terviklikule aineosale vastavate õpitulemuste hindamisel võib hinde juures kasutada „+” ja „-” märke.

Kehalises kasvatuses kasutatakse mitmeeristavat hindamist – arvestatud /mittearvestatud (AR / MA). Hinde „arvestatud“ saab õpilane, kelle õpitulemused ületavad 50% õppekavas toodud õpitulemuste nõudeid.

Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

Õpitulemusi hindab klassi- või aineõpetaja arvestades õpilase õpitulemuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele. Hindamisel arvestatakse kooliastme ja õppeaine eripära, õpitulemuste omandatust, vastuse täpsust, loogilisust, vigade arvu ja liiki, suulist ja kirjalikku väljendusoskust, iseseisvust ja loovust omandatu rakendamisel, arengut ja teotahet, sõltuvalt õpilase eeldustest ja võimetest.

Hindes ei kajastu õpilase käitumine ja suhted õpetajaga.

Poolaasta või trimestri algul teeb klassi- või aineõpetaja õpilastele teatavaks õppeaines nõutavad õpitulemused, nende hindamise aja ja vormi. Trimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltöö) aeg kavandatakse kooskõlastatult õpilastega ja teiste õppeainete õpetajatega e-päeviku kontrolltööde plaanis.

Tunnikontroll hõlmab ühe õppetunni materjali. Tunnikontrolle võib teha igas tunnis. Ühele terviklikule aineosale vastavate teadmiste ja oskuste hindamise (teadmiste kontroll) materjali mahu otsustab õpetaja. Päevas on lubatud üks ja nädalas eri ainetes kuni kolm teadmiste kontrolli.

4. ja 7. klassides toimuvad riiklikud tasemetööd eesti keelest ja matemaatikast. Tasemetöid ei hinnata ja ei arvestata aastahinde panemisel.

I ja II kooliastmes toimub kord poolaastas koolisisene tasemehindamine eesti keeles ja matemaatikas, võõrkeeles õppeaasta lõpus.

7.-8. klassis toimub hindeline koolisisene tasemehindamine üks kord õppeaastas eesti keeles, matemaatikas ja A-võõrkeeles.

Loovtöö viiakse läbi 8. klassis. Loovtööle antakse hinnang *arvestatud* (AR), mis kajastub klassitunnistusel. Põhikooli lõputunnistusele kantakse loovtöö pealkiri.

Oskusainetes arvestatakse õpitulemuste hindamisel ka õpilaste individuaalset arengut ning õpiprotsessis osalemise aktiivsust ja loomingulisust.

Õpilaste silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel.

Koolisisel tasemehindamisel saksa keeles A-võõrkeelena kasutatakse Saksamaa Liitvabariigi Kultuuri- ja Haridusministrite Alalise kogu (sks keeles *Kultusministerkonferenz*) eksameid ja

tasemetöid. A-võõrkeelena saksa keelt õppinud õpilased on koostöös Saksamaa Väliskoolivõrgu bürooga (sks keeles *Zentralstelle für das Auslandsschulwesen*) ette valmistatud I astme keelediplomi eksamiks, mis mõõdab õpilaste keeleoskust A2/B1-tasemel.

III kooliastmes õpitulemuse hindamine hindega „nõrk“, kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine

Kui töö sooritamisel kasutatakse ebaausaid võtteid, hinnatakse õpitulemust hindega „nõrk“.

Järelvastamine

Kui õpitulemus on jäänud saavutamata, antakse õpilasele võimalus järelvastamiseks.

II kooliastmes toimub järelvastamine üks kord nädalas õppeaasta alguses kindlaksmääratud ajal.

7.-9. klassi õpilane registreerib ennast järelvastamisele elektroonilise registreerimise vormi kaudu kooli kodulehel eelneval kokkuleppel aineõpetajaga.

Kui õpilane ei saa järelvastamisele tulla, teavitab ta sellest aineõpetajat hiljemalt järelvastamise päeva hommikuks.

Kui õpilane ei ilmu kokkulepitud ajal hindelist tööd sooritama või sooritab selle mitterahuldavale hindele, lisatakse e-päevikus mitterahuldavale hindele kommentaar.

Kokkuvõttev hindamine

Klassides, kus toimub õppimist toetav sõnaline hindamine, hinnatakse õpilase õppeainete õpitulemusi kokkuvõtvalt poolaastahinnangutega. 6. klassis märgitakse aastahinne numbriliselt viiepallisüsteemis koos sõnalise hinnanguga.

Põhikooli III kooliastmes hinnatakse õpilase õppeainete õpitulemusi kokkuvõtvalt trimestri- ja aastahinnetega.

Trimestrihinne pannakse välja trimestri jooksul saadud hinnete alusel ja aastahinne antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu.

Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine poolaastahinnang I ja II kooliastmes või aastahinne III kooliastmes välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Õpilasele, kelle õppeperioodi õpitulemused on saavutamata, koostatakse selles õppeaines individuaalne ainekava või määratakse mõni muu tugimeede, et aidata omandada nõutavad õpitulemused.

Õppenõukogu otsusega määratakse õpilasele, kelle ühe trimestri õpitulemused on omandamata täiendav õppetöö vastavas aines, eesmärgiga omandada õppekavas ettenähtud materjal. Vajadusel võimaldatakse lisa-aasta koos individuaalse õppekavaga.

Kui õpilane on omandanud läbi tugisüsteemide õppeaine nõutavad õpitulemused, parandatakse trimestri hinne vastavalt õpitulemusele e-päevikus.

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

Õpilasele, kes on mõjuval põhjusel koolist pikemat aega puudunud ega ole nõutavaid õpitulemusi saavutanud, kokkuvõtvat trimestri- või aastahinnet välja ei panda. Õpilasele antakse võimalus

võlgnevuste likvideerimiseks õpetajaga kokkulepitud ajal õppeperioodi (175 õppepäeva) lõpuni. Õppenõukogu otsusel on võimalik õppeperioodi pikendada kuni 30.augustini.

Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine

Käitumise ja hoolsuse hindamise aluseks on KSG kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine, suhtumine õppeülesannetes: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel. Käitumist ja hoolsust tagasisidestatakse ühe kokkuvõtva hinnanguga.

I kooliastmes antakse käitumisele ja hoolsusele sõnalist tagasisidet õppimist toetava hindamise kontekstis.

II - III kooliastmes hinnatakse käitumist ja hoolsust kokkuvõtva hinnanguga.

Käitumise (sh hoolsuse) tagasisidestamise kriteeriumid:

- 1) „hea” - üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide täitmine on õpilasele harjumuspärane, täidetakse KSG kodukorra nõudeid, õpilane ei puudu põhjuseta ja ei hiline;
- 2) „rahuldav” - esineb üksikuid kõrvalekaldumisi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormidest ning KSG kodukorra nõuetest;
- 3) „mitterahuldav” - esineb korduvalt KSG kodukorra ja üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide rikkumisi, õpilane ei allu õpetajate ja teiste KSG töötajate nõudmistele, on pannud toime õigusvastase teo või käitunud ebakõlbeliselt, ei täida korralikult koolikohustust.

Õpilane viiakse järgmisesse klassi edasi olenemata käitumishindest.

Käitumist ja hoolsust hinnatakse põhikooli II kooliastmes poolaasta kaupa ja III kooliastmes igal trimestril, hinnangud kantakse e-päevikusse ja tunnistusele, aastahinnangud õpilasraamatusse.

Käitumise ja hoolsuse aastahinnang “mitterahuldav” pannakse kooli õppenõukogu otsuse alusel. Jämedate korrarikumiste korral võib käitumise (sh hoolsuse) aastahinnangu alandada õppenõukogu otsuse alusel ka trimestri sees.

Täiendav õppetöö, järgmise klassi üleviimine, klassikursust kordama jätmine

Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.

Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendavale õppetööle jäetakse põhikooli õpilane kuni 10 õppepäeva. Vajadusel pikendab õppenõukogu täiendavat õppetööd kuni 30.augustini. Õppepäeva pikkus on kuni 5 õppetundi.

Enne täiendava õppetöö algust koostab aineõpetaja õpilasele täiendava õppetöö kava. Täiendava õppetöö kavast teavitab klassijuhataja õpilast ja lapsevanemat.

Täiendava õppetöö tunniplaani teavitab õpilast ja lapsevanemat klassijuhataja.

Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu. I-III kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmise klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 30. augustiks. Antud tähtaega ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajaks.

Hinnete ja hindamise vaidlustamine

Õpilasel või lapsevanemal on õigus vaidlustada sõnalisi hinnanguid, kontroll- ja järeltöö hindteid, poolaasta kokkuvõtvaid hinnanguid ning trimestri hinnet 10 tööpäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades õppetooli juhile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Vaidlustamine on individuaalne. Õpilane saab vaidlustada ainult oma hinnet. Vaidlustamisel ei arvestata teiste õpilaste hindteid ega töid. Iga vaidlus lahendatakse eraldi. Vaidluse lahendab õppetooli juht koos kahe õpetajaga, keda vaidlus otseselt ei puuduta. Kool teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

Hindamine gümnaasiumis

Õpitulemuste hindamise eesmärk on anda tagasisidet õpilase õpiedukuse kohta, innustada õpilast sihikindlalt õppima, suunata tema enesehinnangu kujunemist ja toetada teda edasise haridustee valikul, suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel ning anda aluse õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Kasutatav hindedüsteem

Koolis kasutatakse viieballilist hindedüsteemi gümnaasiumi riikliku õppekava § 17 kirjeldatud tähenduses. Jooksval hindamisel võib hinde juures kasutada „+” ja „-”, märke.

Kool kasutab gümnaasiumis valikkursuste hindamisel hinnanguid „arvestatud“ ja „mittearvestatud“, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi.

Hindamisest teavitamine

Aineõpetaja tutvustab õpilastele õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda oma aines iga teema, ainekursuse või õppeperioodi esimeses tunnis. Ainekaart on kättesaadav e-päeviku kaudu uue perioodi alguseks. Lapsevanematele tutvustatakse üldisi hindamise põhimõtteid ja korda klassi lastevanemate koosolekul, soovi korral ka individuaalselt.

Õpilasel on õigus saada aineõpetajalt või klassijuhatajalt teavet oma hinnete/hinnangute kohta. Õpilasel ja lapsevanematel on õigus jooksvalt ja lollipõhiselt näha hindteid e-päeviku kaudu.

Õpitulemused tehakse lapsevanemale teatavaks e-päeviku kaudu.

Õpitulemuste hindamine

Hindamisel arvestatakse õppeaine eripära, õpitulemuste omandatust, vastuse täpsust, loogilisust, vigade arvu ja liiki, suulist ja kirjalikku väljendusoskust, iseseisvust ja loovust omandatu rakendamisel, arengut ja teotahet, sõltuvalt õpilase eeldustest ja võimetest. Hinded ei kajastu õpilase käitumine ja suhted õpetajaga.

Õpilane on kohustatud läbima kõik tunnijaotuskavas igaks õppeaastaks määratud või valitud kursused.

Ainekursuse alguses teavitab õpetaja õpitulemuste hindamise vormid ja sisu ning fikseerib aja e-päevikus. Arvestuste graafik koostatakse vähemalt nädal aega enne arvestuste nädala algust. Arvestuste nädal on iga õppeperioodi viimane nädal. Valikainetes toimuvad hindelised tööd eelviimasel nädalal.

Kontrolltöö materjali mahu otsustab õpetaja ja töö kestab maksimaalselt ühe ainetunni. Päevas on õpilasel lubatud üks ja nädalas eri ainetes kuni kolm kontrolltööd. Arvestustööga lõppeva kursuse vältel tehakse ainult kaks kontrolltööd ja mitte perioodi eelviimasel õppenädalal. Kui kursusehinne pannakse jooksvate kirjalike tööde hinnete põhjal, on õpetajal õigus teha kursuse jooksul kuni

kolm kontrolltööd, kusjuures viimane kontrolltöö võib toimuda ka perioodi eelviimasel õppenädalal.

Õpetaja, kes esimesena fikseeris oma aines kontrolltöö, saab õiguse selle läbiviimiseks. Kontrolltöö peab olema ette planeeritud ja osapoolte vahel kokku lepitud vähemalt 5 õppepäeva enne kontrolltöö toimumist. Kontrolltööde hinnetest teavitatakse õpilasi hiljemalt kümne tööpäeva jooksul pärast töö sooritamist, kui õpetaja pole teada andnud teisiti.

Arvestus on kogu kursuse jooksul omandatud õpitulemusi kontrolliv vastamine, mille hinde põhjal on õpetajal õigus hinnata kogu kursust. Arvestuse sisu ja meetodid valib õpetaja. Arvestuse ja kursuse hinde on õpetaja kohustatud avalikustama aasta kalenderplaanis ettenähtud ajaks. Õpetaja ei pea õpilastele arvestustööd tagastama, kuid õpilasel on õigus arvestustööd näha.

Gümnaasiumis toimub kord aastas koolisisene taseme hindamine 10. ja 11. klassis eesti keeles, matemaatikas ja saksa keeles.

Kui õpilane ei ilmu aineõpetajaga kokkulepitud ajal järeltundi järeltööd sooritama, siis teavitab sellest õpilane õpetajat hiljemalt samal päeval. Teisi hindeid saab parandada kokkuleppel õpetajaga erandkorras.

Tulemuse hindamine hindega „nõrk“, kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine õpilase poolt, võib vastavat õpitulemust hinnata hindega „nõrk“.

Järelvastamise kord

Kui õpitulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud välja panemata, antakse kokkuleppel õpetajaga õpilasele võimalus järelvastamiseks.

Arvestus, järelarvestus ja kordusarvestus

Arvestus on kursuse lõpus toimuv teadmiste kontroll. Arvestus võib olla kirjalik (arvestustöö kestusega kuni 90 minutit) või suuline (pileti küsimustele vastamine, ettekanne, kõne vms). Arvestuse vorm on määratud õpetaja poolt kursuse alguseks koostatud ainekaardis. Õpetaja võib õpilase vabastada arvestusest. Vabastamise kriteeriumid määrab õpetaja ainekaardis.

Arvestuste nädalal toimub iga päev üks arvestus (kokku viis arvestust).

Järelarvestused toimuvad aasta kalenderplaanis ettenähtud päevadel. Õpilase ja õpetaja haigestumise või mõne muu mõjuva põhjuse korral on arvestuste ja järelarvestuste aegade suhtes võimalik teha erandeid.

Õpilasel on õigus sooritada järelarvestus, kui õpitulemusi on hinnatud hindega „2“ („puudulik“) või „1“ („nõrk“) ja kohustus sooritada järelarvestus, kui ta ei ilmunud või õpetaja ei lubanud arvestusele.

Jooksvate hinnete alusel kursusehindeks „2“ („puudulik“) või „1“ („nõrk“) saanud õpilasel tuleb kursusehinde parandamise soovi korral sooritada järelarvestus. Aineõpetaja võib lubada ka positiivse hinde ümbervastamist.

Õpilane saab järelarvestust sooritada üldjuhul ühe korra antud kursuse järelarvestuste nädalal või erandkorras õpetajaga kokkulepitud ajal. Õpilast, kes on koolipäeva jooksul ette teatamata

tundidest puudunud, on õpetajatel õigus mitte lubada sel päeval toimuvatele järelarvestustele või järelarvestus tühistada. Järelarvestuse sooritanud õpilasel jääb kehtima viimasena saadud tulemus.

Kui õpilane ei ole olenemata põhjusest ilmunud õppeaine mõne kohustusliku kursuse arvestusele ega ka järelarvestusele, loetakse kursus mitteläbituks ning õppeaine positiivset kooliastmehinnet välja ei panda.

Järelarvestuse ebaõnnestumisel võib õpilane õppeaasta lõpul pöörduda kirjaliku avaldusega õppenõukogu poole kordusarvestuse loa saamiseks. Kordusarvestus toimub juunikuus pärast õppetöö lõppu või augustikuus enne uue õppeaasta algust.

Kursuse hindamine

Gümnaasiumis hinnatakse õpilaste teadmisi kursuste kaupa. Hinnatakse ainekavas kirjeldatud õpitulemusi. Õpitulemuste hindamisel arvestatakse õpilase individuaalset arengut.

Kursuse hinde kujunemine kirjeldatakse ainekaardis.

Õpilasele, kes on koolist mõjuval põhjusel pikemat aega puudunud ja ei ole kursuse lõpuks nõutavaid arvestuslikult hinnatavaid ülesandeid täitnud, kursusehinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal.

Kokkuvõttev hindamine

Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt kursusehinnetega ja kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega.

Kooliastmehinne pannakse enne õppeperioodi lõppu välja ainult positiivsete kursusehinnete alusel.

Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine kooliastmehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Õppeaines, milles toimub riigieksam (eesti keel, võõrkeel, matemaatika), pannakse 12. klassi õpilasele kooliastmehinne välja enne riigieksami toimumist. Teiste õppeainete kooliastmehinded pannakse välja enne õppe- ja eksamiperioodi lõppu.

Õppenõukogu loal võib õpilane korrigeerida ühte jooksva õppeaasta kursusehinnet. 10. ja 11. klassis saadud kursusehindeid 12. klassi lõpus parandada ei saa.

Võlgnevuste korral arutatakse iga õpilase juhtumit õppenõukogus, kus langetatakse otsus edasise suhtes (tugisüsteemide rakendamine, täiendav õppetöö, koolist väljaarvamine).

Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka õpitulemuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

Saksa keele edasijõudnute rühma õpilased on koostöös partnerorganisatsiooniga – Saksamaa Väliskoolivõrgu büroo (*Zentralstelle für das Auslandsschulwesen*) gümnaasiumi lõpuks ette valmistatud Saksamaa Liitvabariigi Kultuuri- ja Haridusministrite Alalise kogu (sks keeles *Kultusministerkonferenz*) rahvusvaheliseks Saksa II astme keelediplomi eksamiks.

Hindamine oskusainetes

Õppeainetes, mis eeldavad erivõimel põhinevaid oskusi (kehaline kasvatus, muusika, kunst), ei eelistata hindamisel andekust, vaid õpilase individuaalset arengut, õppeprotsessis osalemise aktiivsust, loomingulisust ja teoreetilisi teadmisi.

Tervisest tingitud erivajadustega õpilaste hindamisel arvestatakse nende osavõttu kehalise kasvatus tundidest ja raviarsti määratud harjutuste sooritamist. Hinnatakse õpilase teadmisi spordist, liikumisest, kehaliste harjutuste sooritamisest ning õpetaja antud eriülesannete täitmist (referaatide koostamine, osalemine spordikohtunikutöös jne).

Tugisüsteemid

Õpilasel on õigus saada õpetajalt ainealast konsultatsiooni. Õpilasel tuleb konsultatsiooni aeg õpetajaga individuaalselt kokku leppida.

Individuaalne õppekava - individuaalne õppekava (kohustuslike kursuste ulatuses) koostatakse õpilasele, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserikked, puuded või pikem koolist puudumine põhjustavad olulisi raskusi oma klassikaaslastega samal ajal samas ruumis või vastavale klassile koostatud ainekaardi alusel töötamisel. Individuaalse õppekava algatamise kooli poolt otsustab õppenõukogu. Õpilasepoolse algatuse puhul (kohustuslike kursuste ulatuses) tuleb õpilasel või lapsevanemal esitada vastavasisuline kirjalik taotlus kooli direktorile. Individuaalse õppekava (kohustuslike kursuste ulatuses) rakendamise otsustab õppenõukogu.

Täiendav õppetöö

Kui kursuse lõpus on 10.-11. klassi õpilasel nõutavad õpitulemused saavutamata, antakse õpilasele täiendava õppetöö võimalus kahe nädala jooksul.

Kui kursuse lõpus on 12. klassi õpilase õpitulemused on saavutamata, antakse õpilasele täiendava õppetöö võimalus eksamiperioodi ajal ja kooliastmehinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö sooritamist. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu.

10.-12. klassis jäetakse õpilane täiendavale õppele, kui tal on õppetöö tulemusena õppeperioodi lõpul õppeaastas kuni 4 mitterahuldavat kursusehinnet (välja arvatud uurimuse või praktilise töö hinne) (muudatus 30.08.2023).

Järgmise klassi üleviimine

Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, viiakse järgmise klassi üle pärast täiendava õppetöö sooritamist.

Individuaalse õppekava järgi õppiv õpilane viiakse järgmisesse klassi üle vastavalt tema õppeplaanile.

Koolist väljaarvamine

Gümnaasiumist arvatakse õpilane välja, kui ta ei ole sooritanud õppeperioodi lõpul talle määratud täiendavat õppetööd ja tema kursusehinne parandamise aega ei ole individuaalse õppekava kohaselt pikendatud.

Gümnaasiumist arvatakse õpilane välja, kui õpilane ei täida nominaalse õppeaja jooksul gümnaasiumi lõpetamise tingimusi ja tema õppeaega ei ole individuaalse õppekava kohaselt pikendatud (nominaalne õppeaeg gümnaasiumis on kolm aastat).

Gümnaasiumi lõpetamine

Gümnaasiumi lõputunnistuse saab õpilane:

- 1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad;
- 2) kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja võõrkeele (inglise, prantsuse, vene või saksa keeles) riigieksamid;
- 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami;
- 4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul vähemalt rahuldavale tulemusele õpilasuurimuse.

Saksakeelse majandusõppe õppesuuna lõpetamise eelduseks on äriplaani koostamine ja/või praktika sooritamine ettevõttes. Äriplaani koostamine ja/või praktilise töö sooritamine ettevõttes on võrdsustatud uurimistöoga, mis on gümnaasiumi lõpetamise tingimus.

Haridusliku erivajadusega õpilasele on gümnaasiumi lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus.

Teiste õppeasutuste hinnete ülekandmine

Teistest koolidest õppeaja jooksul 10.-12. klassi õppima asunud õpilasel kantakse üle nende riiklikus õppekavas ettenähtud ainekursuste hinded, mis eelmises koolis on läbitud ja mida KSG õppekava tunnijaotusplaani järgi enam ei õpetata. Neid hindeid arvestatakse ka kooliastmehinde panemisel.

Kui riiklikus õppekavas ettenähtud ainekursused pole eelmises koolis läbitud ja KSG tunnijaotuskava järgi neid kursuseid antud klassis enam ei õpetata, nõuab KSG nende õppimist individuaalse õppekava alusel.

Ainekursuste puhul, mis eelmises koolis on läbitud ja mida KSG tunnijaotuskava järgi hetkel õpetatakse, otsustab aineõpetaja kursusehinde ülekandmise või kursuse sooritamise kohustuse KSG-s. Valikainete ülekandmise otsustab kooli juhtkond.

Hindamise vaidlustamine

Õpilasel ja lapsevanemal on õigus vaidlustada kontroll-, arvestus- ja järelarvestustöö ning kursuse hinnet kümne päeva jooksul pärast hinde teadaaamist, esitades õppetooli juhile kirjalikult vastavasisulise taotluse koos põhjendusega. Vaidlustamine on individuaalne. Õpilane saab vaidlustada ainult oma hinnet. Vaidlustamisel ei arvestata teiste õpilaste hindeid ega töid. Iga vaidlus lahendatakse eraldi. Vaidluse lahendab õppetooli juht koos kahe õpetajaga, keda vaidlus otseselt ei puuduta.

Kool teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

KSG õpetajal on õigus täiendada kooli hindamisjuhendit omapoolsete lisanõudmistega. Õpitulemuste hindamise nõuded ja kord on määratletud kursuste ainekaartides.

Gümnaasiumi lõpetamise korraldus

Gümnaasiumi lõpetamine toimub põhikooli ja gümnaasiumiseaduse § 31 ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 18 sätestatud tingimustel ja korras.

12. ÕPILASE ARENGU TOETAMINE

Õpilase arengut ja toimetulekut koolis jälgivad aineõpetajad ja klassijuhataja. Aineõpetaja kohandab vajaduse korral õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi, näiteks valides sobivad meetodid, diferentseerides õpet, korraldades lisajuhendamist tunnis või väljaspool tunde. Klassijuhataja nõustab õpilast ja tema vanemaid vajadust mööda ning vähemalt kord aastas toimuva arenguveestluse käigus.

Individuaalset abi ja konsultatsiooni pakuvad õpilasele ja tema vanemale sotsiaalpedagoog, psühholoog, eripedagoog.

Õpilase õppe ja arengu toetamiseks tehtavat koolisisest meeskonnatööd ning suhtlust koolivälises võrgustikus koordineerib direktori määratud kaasava hariduse koordinaator (haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija). Kooliväliste tugiteenuste pakkujatega suhtleb kaasava hariduse koordinaator, kui pole kokku lepitud teisiti.

HEV koordineerija toetab ja nõustab erivajaduse väljaselgitamisel ning toe rakendamisel õpetajat, vanemat, teeb ettepanekuid nii õpetajale, lapsevanemale kui direktorile õpilast toetava õppe rakendamiseks ning koordineerib koostööd koolivälise võrgustikuga. Õpilase toetamise vajaduse selgumisel teavitatakse sellest vanemat ja hinnatakse õpilase individuaalset abivajadust.

Hariduslike erivajadustega õpilaste toetamine

Koolis on alati õpilasi, kes vajavad teistest rohkem tähelepanu, abi või juhendamist. Õpilasele pakutakse üldist, tõhustatud või erituge. Üldist, tõhustatud või erituge vajavate õpilaste arengut kajastatakse individuaalse arengu jälgimise kaardil (edaspidi IAJK), mille täitmist koordineerib HEV koordineerija.

Üldist tuge saab õpilane, kellel ilmneb ajutine õpiraskus, kergem suulise ja/või kirjaliku kõne probleem (mahajäämus õpitulemuste saavutamisel), koolikohustuse täitmise takistus, kergem käitumisraskus, sotsiaalne või psüühiline probleem, samuti eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist hiljuti saabunud õpilane. Üldist tuge pakub kool lähtudes õpilase parimast huvist ja kooli kodukorrast.

Kui aineõpetaja märkab õpilase vajadust toe järele õppimises, siis kohandab ta õpet, pakub lisajuhendamist õppetunnis ja väljaspool tunde (konsultatsioon vähemalt üks kord nädalas), diferentseerib õppeülesandeid, võimaldab õpilasel kasutada lisa-aega ja -materjale ning teavitab sellest õpilase klassijuhatajat ja lapsevanemat.

Toe vajaduse ilmnemisel avatakse vastavas infosüsteemis õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart, kuhu teevad sissekandeid aineõpetajad, klassijuhataja ja õpilasega töötavad tugispetsialistid. Õpilase individuaalse arengu kaarti märgitakse, milles avalduvad õpilase raskused ja millist tuge talle pakutakse. Igal juhul avatakse kaart põhikooliõpilasele, kellel mõnes õppeaines on trimestrihinne „2“ („puudulik“) või „1“ („nõrk“) või kellele on mõjuval põhjusel jäänud hinne välja panemata.

Toe vajaduse ilmnemisel on hea tava klassijuhataja eestvedamisel kokku kutsuda ümarlaud, millel osalevad õpilane, tema vanem, aineõpetaja ja vajaduse korral kaasava hariduse koordinaator. Ümarlual lepitakse kokku kõigi osaliste ülesanded ja periood, mille möödudes hinnatakse kokkulepitu tulemuslikkust.

Põhikoolis kaasatakse üldise toe pakkumisse vajadusel eripedagoog, kes nõustab õpilast, vanemat ja õpetajaid õppe kohandamisel ja sobivate meetodite valimisel või pakub õpilasele eripedagoogilist tuge individuaalselt või rühmas. Käitumisraskuste, sotsiaalsete või psüühiliste

probleemide korral kaasatakse koolipsühholoog, kes nõustab õpilast, vanemat ja õpetajaid või annab soovitusi kooliväliste spetsialistide poole pöördumiseks. Vajaduse korral koostab sotsiaalpedagoog koostöös õpilase, lapsevanema, klassiõpetaja ja aineõpetajaga õpilasele käitumise tugikava, mis lisatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaarti. Kooli tugispetsialistid võivad teha õppetooli juhile ettepaneku korraldada õpilasele õpiabitunde rühmas.

Tõhustatud tuge ja **erituge** pakub kool juhul, kui üldine tugi oodatud tulemust ei anna. Sellisel juhul soovitab klassijuhataja või kaasava hariduse koordinaator vanemal pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna (Rajaleidja) poole. Kool rakendab õppetegevuses Rajaleidja soovitusi, lähtudes kaasava hariduse põhimõtetest.

Kui kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi rakendada tõhustatud tuge või erituge, kohandada, vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest, koostatakse aineõpetaja, klassijuhataja ja eripedagoogi koostöös õpilasele individuaalne õppekava ühes või mitmes õppeaines ning juhendatakse õppe korraldamisel sellest.

Kui ilmneb raskusi õpilase koolikohustuse täitmise tagamisega ja üldine tugi ei anna soovitud tulemusi, pöördub kaasava hariduse koordinaator õpilase elukoha järgse lapse heaolu spetsialisti poole. Kui õpilane on ühe õppeperioodi jooksul puudunud enam kui 20 protsendist õppetundidest, teatab klassijuhataja sellest kaasava hariduse koordinaatorile, kes kannab andmed õpilase kohta hariduse infosüsteemi.

Tugimeetmed

Koolis rakendatakse tulenevalt seadusandlusest või direktori, HEV koordinaatori, õppetooli juhi, aineõpetaja otsusest või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel vanema nõusolekul õpilase toetamiseks järgmisi meetmeid:

- individuaalse arengu kaart;
- arenguveestluse läbiviimine;
- ainealased konsultatsioonid ja individuaalne õppeaeg;
- õpilase ja vanema ära kuulamine;
- ümarlaua korraldamine õpilase toetamiseks;
- individuaalse õppekava rakendamine;
- käitumise tugikava rakendamine;
- õpiabirühmas osalemine;
- eriklassis õppimine;
- sotsiaalpedagoogi nõustamine;
- eripedagoogi nõustamine;
- psühholoogi nõustamine;
- meditsiiniline abi;
- huvitegevus.

Meetme rakendamise ajal jälgivad õpilase arengut ja teavitavad vajadusel lapsevanemat aineõpetaja, klassijuhataja, kaasatud tugispetsialist, õppetooli juht ja HEV koordineerija. Meetme rakendamise perioodi lõpul hindab HEV koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekuid vanematele, õpetajatele ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks.

Andekad õpilased

Andekate õpilaste toetamine toimub rakendades vajadusel täiendavat juhendamist aineõpetaja, koolitöötajate või kooliväliste spetsialistide poolt.

Andekate ja motiveeritud õpilaste lisajuhendamise ja toetamise eest vastutavad aineõpetajad, ainetöökonnad, klassijuhataja ja huvijuht.

Kui ilmneb õpilase ainealne andekus, võimaldavad aineõpetajad õpilasele täiendavat ainealast juhendamist, õpilane suunatakse olümpiaadidele, konkurssidele ja muudele õpilasvõistlustele, innustatakse teda osalema huviringide töös ja ülikoolide pakutavates programmides.

Kui ilmneb õpilase sotsiaalne andekus, suunab klassijuhataja või huvijuht õpilast panustama klassi- ja koolielu korraldamisse.

Kui ilmneb õpilase eriline ainealne andekus, avab klassijuhataja aineõpetaja ettepanekul õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi, kuhu aineõpetaja märgib, milles andekus avaldub ning millist lisatuge ja -juhendamist õpilasele pakutakse. Vajaduse korral soovib aineõpetaja vanemal pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna (Rajaleidja) poole. Kool rakendab õppetegevuses Rajaleidja soovitusi, lähtudes kaasava hariduse põhimõtetest.

Kooli õppenõustamis- ja tugisüsteem

Koolil on välja töötatud õppenõustamis- ja tugisüsteem, mille eesmärgiks on tagada õpilaste erisuste ja individuaalsete vajaduste varajane märkamine ning tugimeetmete rakendamine. Õppenõustamis- ja tugisüsteemis osalevad:

- Aineõpetaja/klassiõpetaja, kes märkab õpilase individuaalseid vajadusi, läheneb õpilasele tema eripärast tulenevalt; juhendab õpilast, vajadusel individuaalselt, ja valib sobiva õppevara kasutamine; viib läbi konsultatsiooni- ja vajadusel õpiabitunde; teavitab õpilase vajadustest klassijuhatajat ja HEV koordinaatorit; analüüsib õpilasele osutatud abi ning annab hinnangu nende tulemuslikkusele; osaleb õpilase IAJK täitmisel; vajadusel koostab individuaalse õppekava või osaleb selle koostamisel.
- Klassijuhataja, kes viib läbi arenguveestluste; toetab vajadusel aineõpetajat; vahendab informatsiooni lapsevanematele; teeb koostööd HEV koordinaatori ja tugispetsialistidega õpilase arengu jälgimisel ja toetamisel; koostab vajadusel iseloomustuse või muu õpilase arengut kaardistava dokumendi; osaleb vajadusel õpilase IAJK täitmisel ja individuaalse õppekava koostamisel; kutsub kokku ümarlaua.
- Tugispetsialist, kes abistab õpetajaid ja klassijuhatajaid õpilase individuaalsuse väljaselgitamisel; osaleb või kutsub kokku ümarlaua; nõustab õpilast, vanemaid, koolitöötajaid; osutab tugiteenust vastavalt oma eriala spetsiifikale ja pädevusele.
- HEV koordineerija, kes toetab õpilast lapsevanemat, õpetajat ja klassijuhatajat õppenõustamis- ja tugisüsteemi rakendamisel; korraldab koostööd tugimeetmete rakendamisel; suhtleb koolivälise võrgustiku liikmetega; juhib õpilase individuaalsete vajaduste, arengu ja erinevate tugimeetmete rakendamise protsessi sh õpilase arengu ja meetmete tulemuslikkuse hindamist.
- Kooli juhtkond kuulab ära ja rakendab nõusoleku korral HEV koordineerija ettepanekuid õpilaste toetamiseks; loob tingimused õpilaste individuaalsete vajaduste märkamiseks, arvestamiseks ja tugimeetmete rakendamiseks.

13. KARJÄÄRIÕPE, KARJÄÄRIINFO JA KARJÄÄRINÕUSTAMISE KORRALDUS

Karjääriõpe aitab õpilastel valmistuda tulevaseks eneseteostuseks ja karjääriks, et õpilased suudaksid teha teadlikke ja informeeritud valikuid oma elutee kujundamisel.

Karjääriõppe teemadele on pühendatud kõik üldpädevused ning läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“. Karjääriõpe on lõimitud ainekavadesse ja erinevatesse ainetundidesse.

Eesmärgid: Karjääriõpe aitab õpilastel seada isiklikke ja ametialaseid eesmärke, arendada eneseteadlikkust ning mõista töömaailma ja sellega seotud nõudmisi ning kohustusi.

Oskuste arendamine: Karjääriõpe aitab õpilastel tuvastada ja arendada isiklikke oskusi, mis on vajalikud eduka karjääritee kujundamisel, sealhulgas suhtlemisoskus, meeskonnatöö ja probleemilahendamise oskused.

Teadlikkus karjäärivõimalustest: Karjääriõpe annab õpilasele teadlikkuse iseendast, teadmised töömaailmast, erinevatest elukutsetest ja ametitest, erinevatest õppimisvõimalustest ja töömaailma tulevikusuundadest ning trendidest.

Praktiline kogemus: Kohalike ettevõtete ja organisatsioonide kaasamine praktikavõimaluste ja külalisloengute kaudu annab õpilastele võimaluse omandada uusi praktilisi kogemusi ja teadmisi ja informatsiooni.

Isikliku arengu tõukamine: Karjäärinõustamine toetab õpilaste isiklikku arengut, aidates neil arendada enesetunnetust, enesehinnangut ja enesetõhusust.

Kaasamine erinevatesse teemadesse: Karjääriõpe integreerib endas kõiki aineid ja valdkondi, nagu sotsioloogia, majandus ja psühholoogia, et anda õpilastele laiem perspektiiv tööturu kujunemisest ja toimimisest.

Karjääriõpe on stabiilne, kõiki vanuseastmeid läbiv.

I kooliaste (1.-3. klass)

- Üldised teadmised ja oskused: Esimeses kooliastmes keskendutakse peamiselt õpilastele üldiste teadmiste ja õpioskuste omandamisele. Karjääriteemad on integreeritud erinevatesse õppeainetesse.

- Mängud ja tegevused: Karjääriõpetus toimub läbi mängude ja praktiliste tegevuste. Näiteks rollimängud, kus lapsed tutvuvad erinevate ametite ja töödega.

- Huvitegevused: Õpilasi julgustatakse osalema erinevates huvitegevustes ja ringides, et avastada oma huvisid ja andekusi.

II kooliaste (4.-6. klass)

- Ametite tutvustamine: Õpilastele tutvustatakse erinevaid ameteid ja töövaldkondi. Seda tehakse nii õppetundides kui ka kooliürituste ja õppekäikude kaudu.

- Eneseanalüüs: Õpilased õpivad enam tundma oma huvisid ja võimekusi. Kasutatakse eneseanalüüsi teste ja harjutusi.

- Projektiõpe: Karjääriinfo integreeritakse projektiõppe raames. Õpilased saavad uurida ja esitleda erinevaid töövaldkondi.

III kooliaste (7.-9. klass)

- Teadlikum valikute tegemine: Õpilased valmistuvad teadlikuks valikute tegemiseks oma haridusteel ja hilisemal tööelul. Karjääriõpetus sisaldab põhjalikumat teavet haridustee jätkamise võimalustest ja erinevatest elukutsetest.

- Isiklik areng: Suurenenud fookus eneseanalüüsile ja isiklikule arengule. Kasutatakse erinevaid teste, töölehti ja praktilisi harjutusi, mis aitavad õpilastel mõista oma tugevusi ja eripärasid.

- Praktilised kogemused: Võimalusel korraldatakse töövarjupäevi ja õppekäike ettevõttesse, et pakkuda õpilastele praktilisi teadmisi ja ülevaadet erinevatest ametikohtadest.

Gümnaasium (10.-12. klass)

- Süsteemne karjääriõpe: Gümnaasiumis on karjääriinfo andmine süsteemsem ja põhjalikum. Osa aineõpetajate ja klassijuhatajate tegevusest on suunatud just õpilaste karjäärivõimaluste üle arutlemiseks ja nende suunamiseks.

- Tulevikuplaanid: Õpilasi juhendatakse ja toetatakse tulevikuplaanide koostamisel. Keskendatakse õpilasele sobilike ja soovitud õppe- ja ametikohtade leidmisele.

- Tööpraktikad (saksa majandus, kogukonnapraktika) ja projektid: Soositud on tööpraktika läbimine ja osalemine erinevates karjääriprojektides, et noored saaksid praktilisi kogemusi.

- Karjääri- ja infopäevad: Organiseeritakse karjääriinfo päevi, kus õpilased saavad kohtuda erinevate organisatsioonide esindajatega ja saada teavet karjäärivõimaluste kohta konkreetsetes asutustes ja organisatsioonides.

Karjääriinfo ja nõustamise kättesaadavus tagatakse:

Põhikoolis

- ainetundides läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“ käsitlemisel;
- valikõppeaine ettevõtlusõpe kaudu 5., 6., 7. klassides, kuhu on lõimitud ettevõtlus, rahatarkus ja karjäär;
- regulaarsed külalisõpetajad (vilistlased, lapsevanemad, sh e-külalistunnid) erinevates ainetundides (aineõpetajad)
- arenguestlustel (klassijuhatajad);
- vähemalt 1 x õppeaastas igale klassile ettevõttekülastus (klassijuhatajad);
- ürituste kaudu, nagu teaduspäev, töövarjupäev, teadlaste öö jne kaudu (huvijuht);
- edasiõppimist tutvustavate õppepäevade kaudu nii koolis kui ka väljaspool kooli (õppetooli juht);
- karjääriteemapäev 1 x õppeaastas, sh töövarjutamine „Tööle kaasa“, töötubade päev, mingitele klassidele suunatud üritused) (huvijuht, õppetooli juht)
- Karjäärinõustamine 9. klassides koostöös Töötukassaga (karjääriteenuste korraldus) (õppetooli juht)

Gümnaasiumis

- ainetundides läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“ käsitlemisel;
- valikkursuste majandus- ja ettevõtlusõpe (2 kursust), rahatarkus (1 kursus), karjääriõpetus 10.-11. klassis (1 kursus) ja teiste õppesuunakursuste kaudu;
- külalisõpetajad (vilistlased, lapsevanemad, sh e-külalistunnid) erinevates ainetundides (aineõpetajad)

- arenguveestlustel (klassijuhatajad);
- erinevate ürituste, nagu teaduskonverents, töövarjupäev, õpilasfirma, teadlaste öö, inseneeriapäev jne kaudu (huvijuht);
- edasiõppimist tutvustavate õppepäevade kaudu nii koolis kui ka väljaspool kooli (õppetooli juht);
- karjäärinõustamine ja karjääriinfo vahendamine koostöös Töötukassaga (õppetooli juht);
- tegevuste eriformaadid: koostöö kooli välispartneritega, tunniväline tegevus, edasiõppimisvõimalustega (ülikoolid, kutseõppeasutused) tutvumine.

Karjääriinfot edastavad huvijuht ja klassijuhatajad. Nad on õpilastele abiks, et:

- toetada nende osalemist erinevates noorteprojektides ja -programmides ning rahvusvahelises suhtluses;
- olla õpilaste usaldus- ja kontaktisikuks suhetes täiskasvanute maailmaga;
- vahendada õpilastele vajalikku informatsiooni vabaajategevuse ja kutsesuunitluse alal;
- toetada õpilasi eluaegse õppe põhimõtte väärtustamisel.
- soovitada karjääri- ja tööteemalist kirjandust õppeasutuste kohta, kus on võimalik jätkata õpinguid peale põhikooli või gümnaasiumi või kus saab õppida õppekavaväliselt.

Karjäärinõustamine toimub eelnevalt kokkuleppel õppetooli juhi ja huvijuhiga.

Karjääriteenuste osutamise korralduse eest vastutab õppetooli juht, kaasates lõpuklasside klassijuhatajad. Kõik aineõpetajad lõimivad oma ainesse karjääriteemasid.

Olulisemad koostööpartnerid

Sisemised partnerid: tugispetsialistid, juhtkonna liikmed

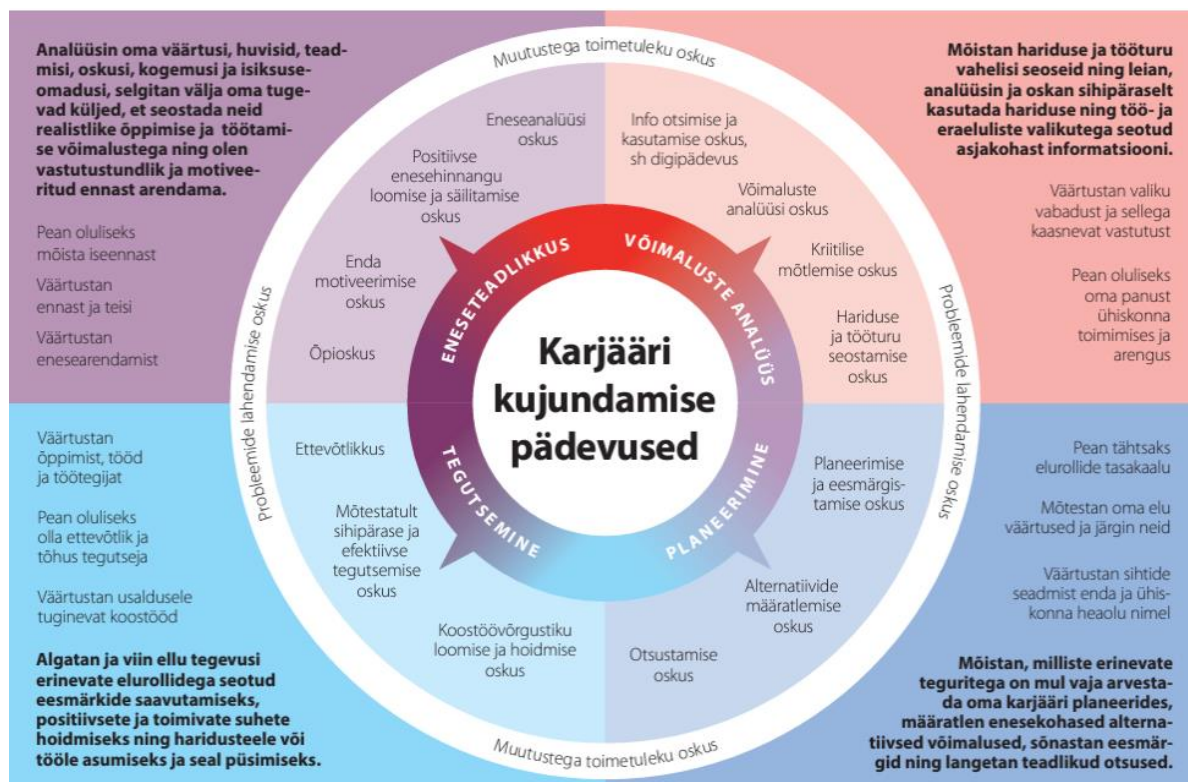
Välised partnerid: Töötukassa, teised haridusasutused (gümnaasiumid, kutsekoolid, ülikoolid), Rajaleidja, kohalikud ettevõtted, vilistlased, lapsevanemad

Olulisemad koostöövormid

Tegevused: külalisõpetajad, ettevõtete külastused, teemapäevad, töövarjutamine, tööpraktika, kogukonnapraktika, karjäärikonverents, töömessid.

Tagasiside

Õpilaste enesekohane karjääri kujundamise pädevuste hindamise mudel on kohane III ja IV kooliastmele. Tagasiside karjääri kujundamise pädevustele võetakse 1 x üle 2 aasta (õppejuht).

Karjääri kujundamise pädevuste mudeli on välja töötanud SA Innove Rajaleidja karjäärteenuste keskus 2016.a.

14. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

Õpetajad kuuluvad ainevaldkonniti ainetoimkondadesse. Ainetoimkondade ülesanne on toetada õpetajate koostööd õpetajate ainealase ja meetoodilise nõustamise, õppekava arendamise ja õppematerjalide koostamise ning levitamise kaudu.

Iga õpetaja kuulub vähemalt ühte järgmistest ainetoimkondadest: algõpetuse ainetoimkond; võõrkeelte ainetoimkond; sotsiaal- ja humanitaarainete ainetoimkond; matemaatika ainetoimkond; loodusainete ainetoimkond; kaunite kunstide ainetoimkond; liikumine ja sport ainetoimkond. Ainetoimkonna tööd koordineerib ainetoimkonna esimees, kes valitakse ainetoimkonna liikmete poolt ja kinnitatakse direktori käskkirjaga.

Esimehe juhtimisel arutatakse ainetoimkonna nõupidamistel aineõpetuse ja töökorralduse küsimusi, sealhulgas otsustatakse koolis kasutatav õppekirjandus aineti ja klassiti, tehakse õppetooli juhile või õppejuhile ettepanekuid õpetajate tööjaotuse, enesetäienduse ja ühisürituste korraldamiseks, koordineeritakse konsultatsioonide ja järelevastamiste korraldamist, õpilaste osalemist võistlustel ja tunnustamist. Ainetoimkonna liikmed jagavad üksteisega enda koostatud õppematerjale.

Tähtsamad õppe- ja kasvatusotsused arutatakse läbi õppenõukogus, mille ülesandeid ja töökorda reguleerib asjaomane haridus- ja teadusministri määrus.

Õpetajate koostööaeg on 1 x nädalas nii Oru kui Mäe majas. Sellel ajal toimuvad erinevad ühisüritused ja koosloome:, ainetoimkondade / Nõukoja koosolekud, teemapäevad, õpetajate infotunnid, klassijuhatajate / aineõpetajate õpiringid, kolleegilt kolleegile kohtumised jms.

Vastavalt vajadusele koondutakse töörühmadeks, mis tegelevad kooli arendustegevusega või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe-kasvatustegevuse teemaga.

Kogu kollektiivi hõlmava koostöö aeg kavandatakse eelkõige koolivaheaegadele või õpilaste iseseisva töö päevadele, mida ei korraldata sagedamini kui kolm korda õppeaastas.

Ainekava põhjal arutab õpetaja vähemalt iga trimestri või kursuse esimeses tunnis õpilastega läbi oodatavad õpitulemused, nende hindamise, sealhulgas järelvastamise ja kokkuvõtva hinde kujunemise põhimõtted ja korra.

Õpitulemuste saavutatust kontrollivate mahukate hindeliste kirjalike tööde (kontrolltööde) graafiku kooskõlastavad õpetajad Stuudiumis. Muude aeganõudvate õpiülesannete tähtaja määramisel kuuluvad õpetajad ära õpilaste ettepanekud ja püüavad arvestada teiste samalaadsete ülesannete tähtajaga.

Õpetajate koormuse vähendamiseks on nädalas vähemalt kolm ülekoollist kirjalike tööde järelvastamise aega.

Alates 4. klassist toimub töö- ja tehnoloogiaõpetuse tundides õpetajate rotatsioon, mis tähendab, et klass jagatakse kahte õpperühma, kelle õpetaja vahetub iga teatava perioodi järel. Õpetajad lepivad kokku rotatsiooniperioodi kestuse ja selle perioodi õppesisu, oodatavad õpitulemused ja hindamise. Õppenõukogu võib otsustada, et rühmaõpet ja õpetajate rotatsiooni meetodit kasutatakse tähtajaliselt või tähtajatult ka muudes ainetes.

Mentorluse, kui kahe osapoole, mentori ja mentee vahelise koostöö eesmärk, on uue töötaja professionaalse arengu toetamine, jälgimine, tagasisidestamine ja mõlema poole õppimine. Mentor määratakse direktori käskkirjaga kooli uuele töötajale esimese tööpäeva jooksul. Mentorlussuhe õppetöö alal kinnitatakse vähemalt üheks õppeaastaks, tugipersonali puhul määratakse mentorlussuhte kestvus mentorluskokkuleppes. Ühel mentoril võib olla mitu menteed.

Distantsõppe puhul saavad õpilased juhendatud õpet: neile antakse selged õpijuhised kust, mida ja kuidas õppida, milliseid õpistrateegiaid kasutada, kust leida lisamaterjale ja õppimise tuge. Samuti antakse tagasisidet õppimise kohta, näiteks mis õnnestus hästi, millised olid vead, millest need võivad olla tingitud ja mida teha selleks, et tehtud vigu parandada ning õpitavast paremini aru saada. Juhendatud õpe toimub õppetunni ajal, kus õpilastel on võimalus individuaalseks suhtluspõhiseks juhendamiseks ja tagasisideks.

Hariduslike erivajadustega õpilaste puhul distantsõpet ei rakendata, välja arvatud juhul, kui vanem on selleks andnud nõusoleku. Lisaks ei viida distantsõpet läbi I ja II kooliastmes ning teistes kooliastmetes õpilaste puhul, kellele distantsõpe ei sobi ja kelle õpitulemused võivad distantsõppe tõttu oluliselt langeda. Vähese iseseisva õppimisoskusega õpilastele tagatakse juhendatud õppimine.

15. KOOLI ÕPPEKAVA MUUTMINE

Kooli õppekava muutmise vajadus võib tuleneda õigusaktide (eelkõige riiklike õppekavade) muudatustest või koolis tunnetatud vajadusest. Vastav taotlus tuleb esitada kooli direktorile kirjalikult koos muudatusettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga koolitöötaja, õpilane, lapsevanem.

Õppekava üldosa muudatused arutatakse läbi õppekava töörühmas, kuhu kuuluvad direktor, õppejuht, õppetoolide juhid, kõigi ainetoiimkondade esimehed. Kooli õppekava üldosa

muudatused valmistab töörühm ette kooli õppekava üldosa muudatuste eelnõuna. Muudatuste eelnõu teksti koostab direktori määratud koolitöötaja.

Ainekavade muudatused arutatakse läbi vastutavates ainetoiukondades ja esitatakse direktorile kinnitamiseks. Muudatuste eelnõu teksti koostavad asjaomased aineõpetajad ja seda koordineerib ainetoiukonna juht. Ainetoiukonnad hindavad ainekavade aja- ja asjakohasust iga aasta juunikuus.

Kooli õppekava muutmise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva õigusega.

Direktor esitab kooli õppekava muutmise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Kooli õppekava kinnitab kooli direktor käskkirjaga.

Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, näidates ära õppekava muutused viitega direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti. Samuti märgitakse muudatuse viite juurde muudatuse jõustumise kuupäev.

Kool avalikustab kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel.